

1183
4584
H. T. CRAVEN

La Ramena Angulo

FAMILIA DRAMO EN DU AKTOJ

EL LA ANGLA LINGVO TRADUKIS

GEGO

(Tradukinto de Kara Panjo)

Deutscher Esperanto-Bund (E.V.)
Berlin SW 61, Johanniterstr. 9
Postscheckkonto 28577.

PARIS

PRESA ESPERANTISTA SOCIETO

33, RUE LACÉPÈDE, 33

—
1913

Prezo : Fr. 0,75 (0 \$ 300)

4340

4340

EX LIBRIS

*Bohdana
Wasilewskiego*

4049077

(G2)

LA KAMENA ANGULO

424

*Mi deziras esprimi mian koran dankon al tiuj
el miaj kolegoj de Esperantista Literatura Asocio, kiuj
afable tralegis la manuskripton de ĉi tiu verketo
kaj tre helpis min per siaj konsiloj.*

LA TRADUKINTO.

H. T. CRAVEN

La Ramena Angulo

FAMILIA DRAMO EN DU AKTOJ

EL LA ANGLA LINGVO TRADUKIS

GEGO 15796009

(Tradukinto de Kara Panjo)

PARIS

PRESA ESPERANTISTA SOCIETO

33, RUE LACÉPÈDE, 33

1913

4340

PERSONOJ

SALOMONO PROBITI (akcento sur la unua silabo de *Probiti*),
naŭdekjarulo.

PETRO PROBITI, sesdekjarulo.

JOHANO PROBITI, dudektrijarulo.

KAROLO ĈETI, leĝisto.

SIFTER.

PATI PROBITI, edzino de Petro.

GRACE EMERI (*Grejs Emeri*, akcento sur la unua silabo
de *Emeri*).

Pasas du semajnoj inter la Akto Unua kaj Akto Dua.

Ĉi tiu dramo estis ludata la unuan fojon en « Royal Olympic » Teatro en Londono, la 21-an de Februaro 1861. La prezentado ordinare okupas unu horon kaj tri kvaronojn.

La titolo de la angla originalo estas « *The Chimney Corner* ». Ĝi estas aĉetebla ĉe Samuel French Limited, 27, Southampton Street, Strand, Londono, je prezo de 6 pencoj (0 Sm. 250), kaj ĉe Samuel French, 24, West 22nd Street, Nov-Jorko, je prezo de 15 cendoj (0 Sm. 300).

Biblioteka Uniwersytecka KUL

1001057311

LA KAMENA ANGULO

AKTO UNUA

SCENEJO : Interno de malgranda saloneto post butiko de kandeloj en antaŭurbo de Londono ; maldekstre vitra pordo kondukanta en la butikon ; super la pordo pendas portreto de knabeto ; dekstre eniro kaj ŝtuparo finiĝanta sur la scenejo ; dekstre ŝranko. La ĉambro havas komfortan aspekton, kvankam la mebloj estas malnovmodaj kaj malmultekostaj ; meze de la posta muro estas kameno kun hela fajro, sur kiu, kaj sur la fajrflankajo, estas kaseroloj ; teleroj antaŭ la fajro ; super la kamenbreto estas spegulo kaj sur ĝi kelke da banalaj ornamajoj ; ambaŭflanke de la spegulo pendas kelke da malaltartaj portretoj de familianoj ; dekstre kaj maldekstre sur la muroj pendas kelke da malnovtempaj presbildoj ; maldekstre, transe de la pordo, staras malnova komodo kun skribmeblo sur sia supro ; maldekstre de la mezo staras tablo, sur kiu estas brulanta kandelo ; ĉirkaŭ seso da seĝoj kaj apogseĝoj ; horloĝo maldekstre de la kameno ; maldelikata lantapiŝo kovras la plankon.

Kiam la kurteno leviĝas, oni vidas SALOMONON PROBITI, kadukan maljunulon kurbigintan, kun longaj blankaj haroj, dormetantan sur granda malnova brakseĝo en la kamena angulo dekstre de la fajro. Lia dekstra flanko estas turnita al la aŭdantaro.

SIFTER, *parolante post la scenejo maldekstre*. — Permesu, ke mi enpaŝu por unu aŭ du minutoj. Mi skribos noton pri niaj pogrondaj prezoj. Dankon, mi eniros.

Eniras SIFTER maldekstre, sekvata de S-INO PROBITI.

S-INO P., *maldekstre*. — Mi pensas, ke tio ne utilas, sinjoro. Vi jam venis ĉi tien multajn fojojn, kaj kiam Petro lastfoje vin vidis, li diris, ke li ne bezonas kion ajn el viaj komercaĵoj.

SIF., *dekstre*. — Mi ĉiam ĝuas agrablan babiladon, kiam mi trovas min apud vi; mirinde inteligenta virino, bonmaniera kaj...

S-INO P. — Ho, sinjoro, tio estas flataĉado!

SIF. — Flataĉado! Ha! ha! nu, mi nomas tion inteligenta; sed, mia bona sinjorino, mi reprezentas firmon, kiu povas liveri al vi, aŭ kiu ajn kandelbutikisto, sodon kaj potason po cent kvindek por cent pli malkare, ol ĉiu alia firmo en Londono. (*Eltiras kraĵonon kaj notlibreton el poŝo kaj sidigas dekstre de la tablo.*) Tre komforta ĉambreto tiu ĉi.

S-INO P. — Jes, sinjoro, ĝi ja estas.

SIF. — Jes, tre komforta! Nu, mi pripensu — potaso po — hm — hm — ĉu la tuta familio fartas bone, sinjorino Probiti?

S-INO P. — Tute bone, sinjoro.

SIF. — Kaj via filo — vi havas filon, ĉu ne vere?

S-INO P. — Jes, sinjoro, li havas okupon ĉe leĝisto.

SIF. — Ĉu jes? Agrablan, komfortan hejmon li havas ĉe vi. Malmultaj filoj havas tian hejmon — malmultaj. Jen estas lia skribmeblo, ĉu ne? (*montrante la komodon.*)

S-INO P. — Jes, sinjoro, kiam li havas ekstran laboron, li faras ĝin tie.

SIF. — Ĝuste tiel; kia bela oportuna meblo, mi ofte deziris aĉeti ion tiuspecan. (*Starigas kaj malfermas la skribmeblon.*) Ha! estas en ĝi bonegaj fakoj por la paperoj de via filo; ĉu ĉio tio ĉi estas liaj paperoj?

S-INO P. — Unuj estas liaj, aliaj estas de lia patro, inter ni ne estas sekretoj.

SIF. — Kredeble, kredeble. (*Movetante la paperojn, kaj indiferente malfermante la tirkestetojn.*) Tamen sekretaj tirkestetoj, he?

S-INO P. — Nu, ĝin fermu, sinjoro; ne estas tie io inda la rigardon, kaj se vi nur skribos kion vi volas....

(*Sonas maldekstre sonorilo fiksita sur la ekstera pordo de la butikoj.*)

SIF. — Jen, oni vin bezonas. (*Sidiĝas.*) Ne ĝenu vin pro mi!

S-INO P. — Mi venas! (*Eliras maldekstre.*)

SIF. — Tiu maljunulo dormas. (*Starigas kaj iras denove al la skribmeblo, kiun li malfermas. Ĝuste tiam la voĉo de S-INO P. aŭdiĝas.*)

S-INO P., *post la scenejo.* — Envenu, envenu, kara mia! (*SIFTER subite fermas la skribmeblon kaj ree sidiĝas.*)

Eniras S-INO P., sekvata de GRACE EMERI, kiu portas funebran veston.

S-ino P., *meze de la scenejo.* — Petro do devis resti en la urbego, kaj sendis vin ĉi tien solan? Eble vi estas laca! (*Al SIFTER*) Nu, sinjoro, se vi donos al mi vian karteton, vi ne bezonos resti.

SIF., *dekstre.* — Ne grave, mi ree vizitos vin morgaŭ matene; mi venos por havi longan babiladon kun vi. (*Transiras maldekstren.*) Adiaŭ por la nuna tempo. (*Eliras maldekstre.*)

S-INO P., *dekstre.* — Impertinentulo, tiel entrudi sin en privatajn salonetojn de aliaj homoj. Tiuj urbegaj komercvojaĝistoj havas la impertinenton de la diablo mem; pardonu min, kara.

GRACE, *maldekstre.* — Mi devos ĝeni Petron, ke li ree akompanu min en la urbegon morgaŭ.

S-INO P., *prenas seĝon dekstre.* — Nu, sidiĝu. (*Ili sidiĝas.*) Devas esti, ke vi estas laca pro via longa irado. Kompreneble, estas multo da negoco por fari, tiom da aĉetado, vendado kaj transdonado de obligacioj kaj tiel plu; Dio benu min, mi tute ne komprenas ĝin, sed mia maljuna edzo komprenas. Kia ideo de via bedaŭrinda patro, fari mian Petron sola plenumanto de sia testamento kaj kuratoro (ĉu oni ne tiel nomas ĝin?) de via heredaĵo? Ĝi faras mian malsaĝan edzeton tre fieri; li imagas al si, ke li estas grava homo.

GRACE. — Mi estas ĝoja, ke estas tiel, Pati. Mi amas lin kiel patron — pli forte, mi povas diri, ol mian propran patron, kiun mi ne vidis jam de dek du jaroj, kiam

li venis hejmen — por morti. Sed Petro prizorgis min la tutan tempon, kiam mi estis en edukejo, kaj mi scias, Pati, ke mi estas en la manoj de bona honesta homo.

S-INO P. — Tia li ja estas, kara, malgraŭ tio, ke li estas nur kandelbutikisto, sed, Dio benu vin, li scias multe pri monaj aferoj, spekulacioj, kaj akciaj atestaĵoj. Antaŭ du jaroj li perdis tutan sian ŝparitan monon per procentelmetoj, tial devas esti, ke li iom komprenas ilin.

GRACE. — Memoru, ke mi jam ne havas sur la mondo amikojn, krom vi — kaj eble sinjoro Ĉeti, la leĝisto de mia estinta patro.

SAL. — La granda frosto okazis en la jaro mil-okcent-dekkvara.

S-INO P., *al* GRACE. — Mi volus scii, ĉu la patro konas vin. (*Ambaŭ starigas.* S-INO P. *aliras* SALOMONO'n *kaj kriegas al li en la orelon*) Ĉi tio estas Grace Emeri! Vi konas Grace'on, ĉu ne vere?

SAL. — La granda frosto okazis en la jaro mil-okcent-dekkvara.

S-INO P. — Li estas grandaĝa — ĵus naŭdekjara; li ne povas memori unu momenton, kion li faris la ĵus antaŭan momenton. Li ofte petas pri sia temango kvin minutojn post kiam li ricevis ĝin, kvankam kelkafoje li estas sufiĉe scia, tion mi povas certigi al vi.

GRACE. — Jen, li jam rimarkas min.

S-INO P. — (*kriegante en lian orelon*) Tio ĉi estas Grace Emeri.

SAL. — Ĉu Grace ricevis la monon, kiun ŝia patro testamentis al ŝi?

S-INO P. Jen! ĉu vi iam aŭdis ion similan? Li iel eksciis tion. Dio benu vin, li ofte aŭdas kaj rimarkas aferojn, kiam ni tion eĉ la plej malmulte ne scietas.

SAL. — Okazis hajlego en Norfolko la tagon kiam naskiĝis ŝia patro; ĝi faris multon da malutilo al la fruktarba floraro.

S-INO P. — Kia memoro!

SAL. — Kie estas mia nadtuko?

S-INO P. — Jen, en via mano ! (*Al GRACE*) Li ne povas memori kion ajn. Kisu lin por aŭdi, kion li diros ; li ja tre amas, ke oni sin interesu pri li, tion mi povas certigi al vi.

GRACE. — Jen estas flartabakujo, kiun mi alportas al vi kiel donacon (*enmanigas ĝin al li*), kaj mi vin kisos (*kisas lin*).

SAL. — Oni diras al mi, ke la vegetaĵoj komencas kreski tre frue tiun ĉi jaron.

S-INO P. — (*kriegante*) Ŝi kisis vin, vi devus esti tre fiero — bela knabino kiel ŝi (*montrante Grace'on*).

SAL. — Bela knabino ! bela knabino ! prenos edzon baldaŭ — — jes... jes... malbona vetero komenciĝis post tio. (*Turnas sin al la fajro.*)

S-INO P. — Nu, deprenu la ĉapon, kara, kaj faru, ke estu al vi komforte. Petro baldaŭ alvenos hejmon kun via mono, kaj tiam ni vespermanĝos. (*Sonas la butika sonorilo.*) Jen, estas iu en la butiko. (*Rigardante tra la porda vitro.*) Ha ! ĝi estas Johano — mia filo Johano, ĵus alveninta de la oficejo. Kompatindulo, lia spirito estas tre premata lastatempe, kaj ni povas ne- niel lin gajigi, kion ajn ni faras.

Eniras JOHANO PROBITI maldekstre.

Envenu Johano, jen estas Grace, kiu venis por resti la nokton. Ĉu ŝi ne aspektas bele ? (*Iras malantaŭen maldekstre.*)

JOHANO, *maldekstre*. — Grace ĉi tie ! Mi... mi ne sciis, ke...

GRACE, *dekstre, venante la mezon de la scenejo, kaj etendante la manon al Johano*. — Kiel vi fartas, Johano ? Vi ne estas kolera pro mia sintrudo, ĉu jes ?

SAL., *parolante al si mem*. — Ne ĉiuj jarmutaj fumajitaj haringoj venas el Jarmuto.

JOHANO. — Kolera, Grace ! kaj kontraŭ *vi* ! ke mi povu esti tiel ; almenaŭ mi volus, ke mi povu esti indi-ferenta, tio estas pli bona, ol esti kolera.

SAL., *al si mem.* — Mi scias, kio estas fumajitaj haringoj.

JOHANO, *alirante SALOMONO'n.* — Bonan vesperon, avo.

SAL. — Ha, Johano? Jen... jen estas Grace Emeri... bela knabino... vi estas bela knabo... la knabo de mia knabo. Sin kisu, sin kisu... ŝi kisis min... sin kisu.

S-INO P., *maldekstre de la mezo.* — Nu, ĉu vi iam...? Ho, li estas la plej malbona homo iufoje; vi ne povas prezenti al vi, kiamaniere li kondutas, sed ni ne atentis lin.

SAL. — Kie estas mia naztuko?

JOHANO. — Jen, en via mano, avo.

SAL., *rigardante sian alian manon.* — Kio estas tio ĉi?

JOHANO. — Flartabakujo.

S-INO P. — Grace ĝin donacis al li; li jam tute forgesis tion. (*Sonas la butikita sonorilo.*)

Voĉo, *post la scenejo, maldekstre.* — Duonfunton da makulita sapo; mi petas.

S-INO P. — Duonfunton da makulita sapo... jes, sinjorino, mi venas. (*Eliras maldekstre.*)

JOHANO, *venante antaŭen dekstre.* — Grace, nia tegmento estas tre malriĉa por ŝirmi vin. Mi timas, ke vi sentos vin iom malaltiginta.

GRACE, *kiu sidas dekstre de la mezo, stariĝas.* — Malaltiginta, Johano! Mi estas sub la tegmento de honesta homo, kiu, cetere, estas mia kara amiko. Mi esperas, ke la edukado, kiun donis al mi la patro, neniam hontigos min pri tiuj, kiuj havas rajton je mia amo.

JOHANO, *sopirĝemante.* — Ha!

GRACE. — Kaj ne konvenas al vi, Johano, ruĝiĝi pri la hejmo, kiu povus esti pli bela, se via patro ne tiom estus elspezinta por prepari vin por plialta stato.

JOHANO. — Mi esperas, ke ne mankas en mi dankemo aŭ amo, sed iufoje mi pensas, ke mi povus esti

pli feliĉa, se oni min estus lernoserviginta al metiisto anstataŭ tio, ke mi estas supera obeulo en la oficejo de leĝisto. Mia patro kaj via estis neinstruitaj, sed via gajnis multon da mono, kaj oni respektas mian pro lia honesteco. Multaj kleruloj malsukcesas atingi tiajn celojn.

SAL., *al si mem.* — Ne diru al mi tion! Estis ja Blucher, kiu venkis ĉe Vaterlo.

GRACE, *maldekstre.* — La honesteco, Johano, ĉiam estos helpo al la prospero.

JOHANO. — Ŝajnas ke ne, ĉar en la oficejo de Ĉeti mi ne povas ne senti, ke oni kondutas kontraŭ mi kun ia suspekto, kiun mi ne meritas. Plaĉus al mi, se mi estus malproksime de ĉi tiu loko. Estas nenio al kio mi povas esperi.

GRACE. — Viaj gepatroj vere meritas vian konsideron.

JOHANO. — Ili ja meritas, sed mi scias, ke en mia nuna loko, mi neniam povos ilin helpi.

SAL. — Kie estas mia naktuko?

GRACE. — Jen, en via mano! (*Al JOHANO*) Kompatinda maljunulo, jen kiel kadukiĝas liaj kapabloj.

SAL. — Vi kaj Johano devus kunedziĝi. Bela junulo! Mi estis simila al li antaŭ kvin jaroj!

GRACE, *sin turnante for de SALOMONO, iras antaŭen dekstre.* — Kiel absurde li parolas!

JOHANO, *maldekstre.* — Absurde, vere! Tamen, Grace, iam mi kredis... tio estas... mi esperis, ke...

GRACE. — Kion, Johano?

JOHANO. — Ne grave; mi povas diri al vi nenion pli, ol kion vi jam de longe scias; ne turnu vin for de mi, Grace; mi ne petas, ke vi redonu amon, tiel ne povas esti. Antaŭ ol la kruela kondiĉo en la testamento de via patro malpermesis nian kunedziĝon, mi jam sentis kiel senespera estas mia... amo. Vi estas fianĉinigiĝinta kun alia, tion mi scias. Pri kia ajn rapide decidita faro de mi en la estonteco ne juĝu tro severe.

GRACE. — Ho, Johano... se... jen... prenu mian

manon; ni devas peni esti sinceraj amikoj. Mi rigardos vin kiel fraton.

JOHANO. — En viaj pensoj prezentu min al vi kiel homon, kiu en foresto penadas forgesi la unuan kordoloron de sia vivo. Mi neniam povus elporti vidi vin la edzino de... (*Irante preni sian ĉapelon*).

GRACE. — Ne riproĉu min. Mi preĝpetis pri animforteco por elekti la vojon de la devo.

JOHANO. — Grace, ĉu vi amas lin?

GRACE. — Vi ne rajtas demandi tion, Johano. Mi obeas la volon esprimitan de mia patro, sur lia lito de morto.

JOHANO. — Mi jam diris al vi, ke mi ne petas pro mi mem. Mi jam forlasis la tutan esperon, sed pripensu ĝin bone, se vi ne estas certa pri la amo de tiu homo.

GRACE. — Kian alian motivon li povas havi? Por li mia mono devas esti nur signifiga bagatelo.

JOHANO. — Tamen, mi sentas, ke, se vi perdus la monon, neniam vi fariĝus lia edzino.

GRACE. — Hontu, Johano; vi parolas senpripense, vi ne havas motivon por tion diri.

JOHANO. — Se vi scius, kiel insulteme kaj suspekt-eme li kondutas kontraŭ mi, vi ne opinius, ke mi devus kaŝi, kion mi sentas pri li. Sed lia tiranado jam estas finiĝinta, mi jam sufiĉe longe ĝin elportis.

GRACE. — Ĉu vi neniam meritis liajn suspektojn?

JOHANO. — Grace!

GRACE. — Mi volas diri, ĉu li neniam sciigis vin, kial li tiel agas kun vi.

JOHANO. — Neniam! Kion vi volas diri?

GRACE. — Ĉu tio estas ebla?

SAL. — Oni ekzekutis Faŭntlerojon en la jaro milokcent-dudek-kvara.

Eniras S-INO PROBITI el la butikoj.

S-INO P. — Jen estas Petro, venanta laŭ la strato, brako en brako kun policano. Mi esperas, ke ne estas malbone al li. Kuru renkonte al li, Johano, bona mia

knabo. (*Eliras maldekstre JOHANO, sekvata de S-INO PROBITI.*)

GRACE. — Kompatinda Johano ! Li tute ne scias, kiel profunda povus esti mia inklino al li, se lia konduto tion ne nebligus. La batalo kontraŭ miaj inklinoj estis malfacilega, sed mi esperas, ke mi venkis.

PETRO, *parolante post la scenejo*. — Jen, policano B. 32 ⁽¹⁾, aĉetu al vi trinkaĵon. Mi estas tre danka al vi ; mi jam nun estas ekster danĝero, en mia propra kastelo. Maljunulino, jen mi estas, vere valoranta mian pezon je oro... ha ! ha !

Eniras PETRO PROBITI, maldekstre, sekvata de S-INO PROBITI kaj JOHANO.

JOHANO *iras malantaŭen kaj sidiĝas maldekstre de la fajro.*

PETRO al GRACE. — Ha, Tot ! Jen vi estas en ordo, he ? kaj jen mi estas en ordo. Nu, du ordoj ne povas esti malordo, ha ! ha ! ha ! (*Donas la ĉapelon kaj superveston al S-INO PROBITI, kiu pendigas ilin maldekstre.*) Mi trotis al strato Lombard post kiam vi lasis min, kaj monigis la ĉekon de la makleristo... dek ses mil ducent naŭ spesmiloj kaj kvardek ok spesdekoj ; pripensu tion ! La banka komizo, kalva, junŝajna, kun la aspekto de pastro, demandis al mi : « Kiel vi volas ricevi ĝin ? » Mi pensis, ke tio signifas : Ĉu vi efektive atendas ĝin ricevi ? Tial mi diris : « Se vi ne havas tiom en la domo, diru ĝin ». (*Sonas la butikita sonorilo.*) Pati, jen kliento por aĉeti kandeletojn, rapide revenu, ĉar mi deziras, ke vi vidu la monon ; tiam vi vidos, kiel aspektas la orminejoj. (*Eliras S-INO P. maldekstre.*) Jen ĝi estas ! (*El-tirante el la poŝo grandan nigran poŝlibron.*) « Mi supozas, ke vi preferas ĝin ricevi malgrande ? » diris sinjoro Komizo, kaj li ŝovelas al mi unue kvindek tri dekspesmilajn monerojn, kaj poste ĵetetas al mi tricent

(1) En Anglujo ĉiu policano portas literon kaj numeron sur la kasko.

dek tri bankbiletojn de kvindek spesmiloj (*imitante la bankan manieron de la kalkulado de biletoj*); iom grandmaniere por ĝin doni malgrande !

Eniras S-INO P. maldekstre.

Jen rigardu, maljunulino, ĵen estas tricent dek tri biletoj de kvindek spesmiloj, ĵetitaj al mi kvazaŭ ili estas tiom da frizpaperetoj. Dio benu vin, tio estis la aplombo de sinjoro Komizo. Mi ĵurus, ke preni tiom multe per unu fojo forte skuis lian bankon. Rigardu ilin, Pati (*metante la monon sur la tablon*).

S-INO P., *maldekstre*. — Dio indulgu nin ! Kiel ajn oni trovas tempon por fari tiom multe ?

SAL., *vekiĝinte el dormeto*. — Ĉu tio estas la mono de Grace, he ?

PETRO. — Jen, aŭskultu la paĉjon — *li* scias. Kiu povus supozi, ke *li* scias ion pri ĝi ? (*Alpaŝas al SALOMONO, kaj kriegas al li*) Jes, paĉjo, ĵen ĝi estas tute en ordo ! (*Reirante al la aliaj*) Nu, mi povas diri al vi, ke mi estis iom tre nerva, pro tio, ke mi havis tion en la poŝo; tial mi iris resti unu-du horojn ĉe mia amiko Whiting ⁽¹⁾, sinjoro, kiu havas butikon de lakto ĉe Burking-house Lane ⁽²⁾, ĉar mi ekpensis, ke se iuj sufok-rabistoj kaŝsekvas min, mi ellacigos ilin. Nu, kiam mi ĵus eksteriĝis el omnibuso, mi vidis iujn homojn, kiuj havas la aspekton de kondiĉe liberigitaj punlaboruloj, tial mi iris al Policano B. 32, kaj mi diris al li : « Mi havas sur mi proprajon... mult-va-lo-ran. Mi estas kandelbutikisto — mi diris — kaj (*ŝajnigante fierecon*) mi estas sola plenumanto de testamento kaj kuratoro je heredintino ». Tial *li* akompanis min hejmen sen-difektan, kaj ĵen mi estas.

S-INO P. — Dio indulgu nin ! Kion vi faros kun ĝi

(1) Elparolu : *Hŭajting*.

(2) Elparolu : *Berking-haŭs Lejn*.

ĝis morgaŭ? Mi ne dormos la daŭron de unu palpebrumo.

PETRO, *meze*. — Dio vin benu, mi maldormos flanke de ĝi la tutan nokton, kun la malnova alarmklakilo en unu mano kaj la fajrincitilo en la alia, preta por ĝin defendi ĝis la lasta elspireto. Pati, donu la monskatolon: estas en ĝi nur kelke da impostpaperoj. (S-INO P. *prenas de la skribmeblo malgrandan nigran lakitan skatolon*. PETRO *ĝarge metas en ĝin la monon kaj ĝin ŝlosas*.) Jen, mia amiko, neniam antaŭe vi havis tiom multe en via interno. Mi ne lasos vin for de mia vido ĉi tiun nokton.

GRACE, *dekstre*. — Ĝi faras al vi multon da klopodoj, Petro, sed mi devas iel rekompenci vin.

PETRO. — Klopodoj, mia knabino! Klopodoj pri la infano de mia malnova amiko — la infano de Filipo Emeri — infano, kiun ni demamigis (ĉu ni ne faris tion, Pati?), kaj vi estis tre ribela pri la ŝanĝo de via nutro. Vi estadis tre viva en la mezo de noktoj, kaj ĉiam ekhavis apetiton tuj kiam mi eniĝis en mian unuan dormon: kaptadis min teruraj malvarmumoj en la kruroj, pro tio, ke mi devis ellitigi en malpeza vestaĵo por porti vin tien kaj reen en la ĉambro — vi estadis malbona — vi efektive estadis! tamen ni kariĝis unu al la alia, ĉu ne? Donu kison (*kisas GRACE'on*). Mi deziras al vi bonan sanon por ĝui vian monon, kaj mi esperas, ke vi prenos edzon, kiu ĝin prizorgos. Flanka afero, mi renkontis sinjoron Karolo Ĉeti ĉe la angulo de la strato, kaj li diris, ke li venos viziti vin post ne longe. Kia afero! sinjoro tia, kiel li, veni en mian kabanon! Li ŝajnos kiel kandelabro en potlavejo. Pati, ordigu la ĉambron, mi zorgos pri la butikoj ĝis ni ĝin fermos. (*Ŝanĝas la veston kaj surmetas al si antaŭtukon, dekstre*.) Vi devas esti laca, maljunulino; vi estas sur viaj piedoj la tutan tagon. Mi ne hezitas deklari, ke la negocado de kandelbutikisto estas lacegiga.

JOHANO, *venante antaŭen, maldekstre*. — Sinjoro Karolo venos! Patro, mi eliros.

PETRO, *transiras al* JOHANO. — Por kio, mia knabo ? Vi ne timas renkontiĝi kun via estro, ĉu jes ? Honesta junulo devus ne klini la kapon antaŭ reĝo.

S-INO P., *dekstre*. — Krom tio, vi bezonas vian vespermanĝon, Johano, kara.

JOHANO. — Ne ! ne ! Mi ne povas renkontiĝi kun li tie ĉi !... ne tie ĉi ! (*Prenas sian ĉapelon.*) Mi havas la ŝlosilon : ne restu eksterlite pro mi. (*Eliras maldekstre. Sonas sonorilo.*)

PETRO. — Kompatinda knabo ! kompatinda knabo ! Ha, Tot, mi povas diveni, kio estas al li, sed li ĝin travivos — li ĝin travivos... kompatinda junulo !

GRACE, *dekstre*. — Mi estas certa, ke jes... mi tiel esperas.

PETRO, *meze*. — Mi iam enamiĝis antaŭ ol mi konatiĝis kun mia maljunulino. *Ŝi* estis numero du, Dio ŝin benu (*karese prenante la manon de* S-INO PROBITI *kaj kisante ŝin*). Numero unu ne estis por mi ; ĉielo ! kiel mi ĉagreniĝis ! Mi perdis ses hektogramojn da pezo ĉiutage, sed mi ĝin travivis kaj fariĝis korpulenta. Ĝi estas ĝuste simila al la resaniĝo post morbilo aŭ ĉiu alia erupcio.

S-INO P., *maldekstre*. — Kiel vi parolas, Petro ! (*Iras malantaŭen*).

PETRO. — Nu, ĝi estas delikata temo ; ni ne plu aludu pri ĝi. (*Mallaŭte al* GRACE.) Ne plaĉas al ŝi aŭdi pri numero unu. (*Laŭte.*) Nur helpu al Pāti surtabligi la manĝilaron. (*GRACE helpas* S-INON P. *kovri la tablon per tukoj, preni manĝilaron el la ŝranko kaj stufajon el kaserolo sur la fajro.*) Mi estas tiel malsata, kiel duonnutrita lupo. (*Sonas la butika sonorilo.*) Jen, la butiko ! Mi enmetos tiun Kalifornion. (*Metas la monskatolon en la skribmeblon kaj fermas ĉi tiun. Kliento frapetadas senpacience sur la butika tablo post la scenejo.*) Mi venas ! Ja estas urĝe al vi ! oni devus servi al vi per maŝinaro. (*Eliras maldekstre.*)

SAL. — Ĝin kaŝu, ĝin kaŝu ! Oni dufoje domrabis min, antaŭ longe ! Kie estas mia naktuko ?

PETRO, *énrigardante*. — Pati, ĉu haringoj estas el-venditaj, la po ok por dudek kvin spesdekoj ?

S-INO P. — Ne, restas du en la malnova kandelujo sub la vendotablo. (*Eliras PETRO.*) Nu, avo, jen estas via kaĉo... jen, miksu ĝin — ĝi estas ŝatinde densa. (*Prenas la kaserolon for de la fajrflankaĵo, verŝas la kaĉon en vaĵon, kaj donas al SALOMONO*).

SAL. — Oni prirabis domon en Ĉipsajd en la jaro mil-okcent-naŭa.

S-INO P., *al GRACE*. — Mi ne scias pri kio li parolas; estas mirinde, kiel li sin amuzas per siaj pensoj. (*Aŭdigas sono de barado, riglado kaj ŝlosado de pordo, kaj de sonorilo.*)

Eniras PETRO, maldekstre, kun kruĉo en mano.

PETRO. — Nu, patrino, jen estas la biero. Mi fermis la butikon; neniuj pli da kvinspesdekaj klientoj ĉi tiun nokton. Sidiĝu, sidiĝu, Tot. (*Ili sidiĝas ĉirkaŭ la tablo: GRACE dekstre, PETRO meze, S-INO P. maldekstre*). Nu, Tot, prenu bongustan peceton de ĉi tiu stufaĵo. Ha, multajn noktojn en niaj antaŭedzecaj tagoj, mi kaj via bedaŭrinda patro kune noktomanĝis per tripoj.

GRACE. — Per tripoj !

PETRO. — Jes, per tripoj. Li estis en la leda komerco tiam, kaj ni priparoladis niajn planojn por gajni monon. (*Donas porcion de la stufaĵo al GRACE*. Li ja sukcesis gajni iom en la eksterlando. Nu, Pati, iom de tio ĉi ? Li ne aĉetis akciojn en kuprominejoj Lanfroto, kiel mi faris per mia malgranda ŝparmono antaŭ tri jaroj. Akcioj, kiuj kostis al mi po cent spesmiloj por ĉiu, kaj nun ne alportus cent spesojn. Mi ankoraŭ havas okdek el ili.

S-INO P. — Ha, Petro, vi ne volis akcepti mian konsilon.

PETRO. — Nu, maljunulino, post kiam mi ĝin faris, kaj trovis, kiel malbona estis la negoco, vi diris, ke vi ne estus aĉetinta ilin, se vi estus mi; tio estas kvazaŭ oni dirus, ke se homo ne antaŭe mortus li estus viva.

Sed, nu... nu... la mono estas perdita... perdita... perdita! kaj mi estas malriĉulo: tamen, malgraŭ tio, oni min respektas. Ĉu mi ne estas nomita sola plenumanto de testamento kaj kuratoro de la havo de hered-intino, he, Tot? (*Sonas la butikita sonorilo.*)

S-INO P., *starigas kaj rigardas tra la porda vitro.*
— Ho, Dio! Ĝi estas sinjoro Karolo Ĉeti. (*Malfermas la pordon.*) Bonan vesperon, sinjoro; volu honori min kaj envenu, sinjoro. Fraŭlino Emeri estas interne, sinjoro.

Eniras KAROLO ĈETI, maldekstre.

PETRO, *starigante kaj demetante sian antaŭtukon.*
— Fiera vidi vin, sinjoro, en mia humila *skantum skantorum*. Pardonu min, ke mi parolas latine tiel mal-frue en la nokto; fiero vidi vin, sinjoro.

KAROLO, *metas la ĉapelon sur la skribmeblon kaj transiras malantaŭe dekstren.* — Grace, vi vidas, ke mi vin eltrovis. Mi tre volis veni kaj diri al vi « bonan nokton », ĉar mi vin ne vidis hodiaŭ. Vi do vizitis la makleriston?

PETRO. — Sidiĝu, sinjoro, mi petas. (KAROLO *trans-iras antaŭe kaj sidiĝas maldekstre de la tablo.*) Jes, ni faris multon da negoco hodiaŭ, elvendis la naciajn tri procentojn. Ili altiĝis ĝis naŭcent sesdek kaj tri kvaronoj, iom ne malbone, he? Kiel vi opinias, sinjoro Ĉeti filo?

KAROLO. — Mi ne multe ĝenas la kapon pri la naciaj procentoj.

PETRO. — Ne — tute tiel — ĝuste tiel. Sed ĉar mi estas sola plenumanto kaj kuratoro, kaj via firmo estas legkonsilantoj pri la heredaĵo, ni devus havi iom da intereso pri ĝi, he? Tamen, pardonu min. Volu honori min kaj provu iom da stufaĵo.

SAL., *al si mem.* — Mi ne ŝatas la legistojn. Ĉiuj estas malhonestuloj — malhonestuloj!

KAROLO. — Kio estas tio?

S-INO P., *maldekstre*. — Ho, ĝi estas la avo : vi devas ne atenti lin ; li ne scias, kion li diras ; li pensas, ke li pensas. (*Iras al SALOMONO kaj forportas de li la malplenan kaĉvaĝon.*)

KAROLO. — Mi volus, ke li pensu pli ĝentile !

PETRO. — Sed ĝuste tiam lia enmeto estis tre amuza, ĉu ne ? Ha, ha ! Mirinda homo, kvankam li estas ĵus naŭdekjara, he, sinjoro Karolo ?

KAROLO. — Estas tempo, ke li mortu, mi opinias.

PETRO, *manĝante*. — Nu, mi ne vidas la aferon tia-maniere. Tiu maljunulo estas mia patro, kaj bona patro li estis por mi ; ĉiuj ni lin amas, kaj, se tio ne estus kontraŭ la ideo de la naturo, mi dezirus, ke li restu viva tiel longe, kiel mi, ĉar mi ne povas imagi al mi hejmon sen li. Komplezu al mi kaj prenu iom de ĉi tiu stufaĵo.

KAROLO. — Ne, mi vin dankas.

SAL. — Nia Johano devus edziĝi kun tiu knabino.

KAROLO. — Kion li diras ?

GRACE. — Nenion. Ne atentu lin, kompatindan maljunulon.

KAROLO. — Mi supozas, ke simile al la infanoj, li ripetas tion, kion li aŭdas en la familio.

PETRO. — Ne, sinjoro Karolo, pardonu min ; li ne aŭdis ĝin de ni, ĉar unue li estas tiel surda, kiel fosto....

KAROLO. — Vi do povas ŝpari viajn ceterajn tialojn.

SAL. — Kial vi ne donas al mi mian kaĉon.

S-INO P., *kriegante al SALOMONO*. — Vi jam ricevis ĝin. Vi jam manĝis ĝin ! (*Al KAROLO.*) Li forgesadas aferon tuj kiam li ĝin faris. Johano povas komprenigi lin pli bone ol ĉiu el ni ; li estas tre fiera pri Johano.

PETRO. — Cetere, tiel ankaŭ estas ni, sinjoro Karolo. Kaj, ĉar nun mi povas uzi la okazon por diri ĝin, mi esperas, ke li donas kontentigon en la oficejo, kaj, ke, kiam estos vakanta loko, vi donos al la knabo ian altigon — nur por lin kuraĝigi.

S-INO P. — Jes, sinjoro, mi vin certigas, ke mi estos tre danka al vi, se vi uzos vian influon pro mia knabo. Grace ankaŭ estos danka; ĉu ne vere, Grace?

PETRO. — Maljunulino, tio ne plaĉas al mi. Ke vi estos danka, estas tute konvene kaj bone, sed kiam vi promesas la dankon de Grace, tio similas subaĉeton, kaj subaĉeto al tia sinjoro, kiel sinjoro Karolo, estas insulto. Flanka afero, sinjoro Karolo, ĉu vi ŝatas la vinagre konservitajn bulbojn?

KAROLO. — He?

PETRO. — Mi havas iom de la plej bona kvalito en la butiko, kaj, se vi metos unu aŭ du botelojn da ili en viajn poŝojn....

KAROLO. — Ne, mi dankas.

PETRO. — La kosto por mi estas nur negrava afero. Mi aĉetadas ilin pogrande, kvar botelojn per unu fojo. Sed rilate mian knabon, ĉu vi plialtigos lin aŭ ne, mi scias, ke li faras sian eblon por meriti tion. Li estas nobla knabo. Dum ni parolas pri ĉi tiu temo, mi pensas, ke vi ne opinias, ke estas neĝustloke diri, ke mi kaj mia maljunulino sentas tre forte tiun diron ĉe la mal-supro de la testamento de mia amiko, Filipo Emeri. Filipo Emeri, sinjoro, iam estis al mi kiel frato, kaj neniam mi atendis, ke li faros makulon sur la filo de la homo, pri kiu li pensis, ke li estas inda fariĝi lia sola plenumanto kaj kuratoro.

KAROLO. — Kio estas la makulo, kiel vi ĝin nomas?

PETRO. — Nu, tio ĉi. Mi havas ĉi tie kopion de la testamento (*iras al la skribmeblo por ĝin preni*), kaj mi ĝin legos.

KAROLO, *starigante*. — Ho, indulgu min, sinjoro Probiti. Mi preferas preparoli negocajn aferojn nur en la oficejo.

PETRO (*reiras al la tablo; ili sidiĝas*). — Mi do povas havi nenian timon, ke vi postulos de mi kelke da spesmiloj nur pro tio, ke mi malfermas la buŝon. Kompreneble ĉi tio estas nur speco de amika inter-parolado. Jen ĝi estas (*montrante la testamenton*). Nu,

postlasinte sian monon kaj tutan sian havon al la prizorgo de Petro Probiti, kandelbutikisto, — tio estas mi, — por Grace Emeri... k. t. p., k. t. p., li plue testamentas kaj deklaras, ke estas lia lasta volo, ke ŝi edziniĝu kun vi, Karolo Ĉeti. Ĉio tio estas tute honesta kaj malkaŝa; mi havas nenion por diri kontraŭ tio.

KAROLO. — Dankon !

PETRO. — Jen tio, kio duone sufokas min — ĉi tiu aldono aŭ kodiculo, aŭ kiel ajn oni ĝin nomas, kiu postulas, ke antaŭ ol ricevi sian testamentan donacon, ŝi, ne pli malfrue ol en unu monato post la morto de sia patro, skribe faru deklaron, ke ŝi neniam edziniĝos kun mia filo, Johano, sen la konsento de via patro, alie ŝi ne heredu eĉ unu spesdekon, kaj la mono iru en la poŝon de via patro. Nu, mi diras, ke ĉio tio estas malbonkora, kaj mi ĝin sentas, mi ĝin sentas !

KAROLO. — Vi ekscitiĝas.

PETRO. — Ekscitiĝas ! sinjoro Ĉeti. Li estas bona knabo, kaj oni devus ne fari makulon sur li. Mi estas fiera pri li, kaj kial ne ? Mi elspezis por lia eduko ĉiun spesdekon, kiun mi nur povis eltiri el miaj profitoj, kaj lia konduto faras honoron al mi. Li estas honesta, rektira knabo.

KAROLO. — Kiom vi scias.

PETRO. — Mi ja scias. Mi neniam aŭdis eĉ unu vorton kontraŭ lia konduto, kaj mi volas ekscii la kaŭzon de la insulto de Emeri, ĉar, prezentu ĝin kiel ajn vi volas, ĝi ja estas insulto.

KAROLO. — Nu, ni lasu la temon, mia bona sinjoro.

GRACE. — Unu momenton ! Ĉu estas eble, Petro, ke vi ne scias la kaŭzon.

KAROLO. — Ni lasu la temon, mia kara knabino.

GRACE, *leviĝante*. — Ne ! Mi devas sciigi pri unu afero. Petro, ĉu estas eble, ke oni neniam diris al vi, ke....

PETRO. — Dio indulgu — ke kio ?

KAROLO. — Per malmulte da vortoj mi sciigos vin.

Antaŭ sep semajnoj oni pagis ĉekon de nia firmo, kaj poste oni trovis, ke ĝi estas falsajo.

PETRO, *jetfaligante siajn tranĉilon kaj forkon*. — Kio ?

KAROLO. — Sinjoro Johano Probiti estas la sola komizo, kiu havis alirpovon al la ĉeklibro, kaj ni... ni... tiel estas... iom suspekta lin.

PETRO. — Kaj kion diras mia filo ? Kion li diris, sinjoro ?

KAROLO. — Ni neniam lin akuzis : ni opiniis, ke ne estas diskrete tiel fari.

S-INO P., *plorante*. — Mi estas certa, ke mia kara knabo estas tiel honesta, kiel la tago. Mi estas certa, ke....

PETRO. — Silentigu, maljunulino ! (*Stariĝas. Per tremanta voĉo*) Kaj via diskreto, sinjoro, estas bari la vojon kontraŭ tio, ke mia knabo povu liberigi sin de tia terura suspekto.

KAROLO. — Nu, pro tio, ke ĝi ja estas nur suspekto, vi vidas....

PETRO. — Nur suspekto !

GRACE. — Sed, Karolo, sinjoro Ĉeti diris al mia patro sur lia lito de morto, kiam li estis subskribonta la testamenton, ke la afero estas pruvita kontraŭ Johano, ke li estas kulpa pri falsado ĝis granda sumo.

KAROLO. — Mi ne memoras tion. Mi ne estas priresponda pri la vortoj de mia patro ; eble li tion diris, eble ne.

GRACE. — *Mi aŭdis ĝin*, kaj mi ne estis pli konsternita, ol mi nun estas, eksciante, ke nek li, nek lia patro sciis pri la akuzo.

PETRO, *jetante la pugnon sur la muron*. — Tio klarigas la aferon !

S-INO P., *plorante*. — Ĝi estas kruela hontindaĵo — jen kio ĝi estas !

PETRO. — Kviete ! Kviete ! maljunulino ! (*Stariĝas.*) Forportu la manĝilaron. Mi jam havas sufiĉon. (*Paŭzo.*)

(PETRO *iras antaŭen dekstre*. S-INO P. *komencas forporti la manĝilaron*).

PETRO, *dekstre, kun ŝajnigata trankvilo*. — Sinjoro Karolo Ĉeti — sinjoro — ĉu mi povas respektive demandi — al kiom multaj — vi konfidis ĉi tiun — suspekton ?

KAROLO, *starigante*. — Ho, al tre malmultaj — tio estas — al la firmanoj — kaj al oficisto....

PETRO. — Oficisto ! Per honestaj Esperantaj vortoj tio signifas *detektivo* ?

KAROLO. — Nu... efektive... nu, jes.

PETRO. — Pati, (S-INO P. *iras antaŭen dekstre*) tiu persono, kiu tiel ofte entrudis ĉi tien sian nazon sub la preteksto vendi potason kaj sodon, estas polica spiono, kies komplezojn ni devas danki al la afableco de sinjoroj Ĉeti, Filo kaj Kompanio. Nu, jen, sinjoro Karolo Ĉeti, vi estas la filo de la mastro de mia filo, kaj, ĉar vi tio estas, mi agos kun vi tute tiel respektive kiel mi nur povas, sed mi devas eldiri tion, kio estas en mia animo, eĉ se mi mortus pro tio. Unu simpla vorto en la testamento, esprimanta la deziron, ke vi fariĝu la edzo de Grace, estus sufiĉa ne nur por mi sed ankaŭ por mia filo ; cetere, mi ne volas, ke mia knabo estu ŝuldanto al kiu ajn virino por sia ekiro en la mondo — ni estas tro fieraj por tio.

KAROLO. — Via parolmaniero ŝajnas kaŝsignifi, ke mi ne estas tia.

PETRO. — Ne atentu mian kaŝsignifan parolmanieron. Mi opinias, ke tiu kruela akuzo estas trompe farita al mortanta homo — por via profito — por malhelpi tiun edziĝon ; kaj mi diras, sinjoro, — mi diras (*pugnofrapante la tablon*), ke ĝi estas skandala mensogo. Plie, ĝis kiam ĝi estos pruvita mensogo, kaj pri ĝi estos esprimita bedaŭro, mia filo ne plu eniros la pordojn de via oficejo ! Donu la pipon, maljunulino, mi bezonas ion por trankviligi la nervojn ! (*Iras malantaŭen*. S-INO P. *donas al li la pipon, k. c.*)

SAL. — Foks estis ruzulo, sed li fuŝis aferon en la jaro mil-sepcent-okdek-tria.

KAROLO. — Tre bone, sinjoro Probiti, mi indulgis viajn patrajn sentojn kaj jen tio, kion mi sekve ricevas. (*Irante.*)

PETRO, *malantaŭe de la tablo.* — Haltu ! haltu ! Pri la afero de la testamento de Emeri, mi ja agas kun via firmo. Jen estas la akto de la makleristo (*alportante ĝin de la skribmeblo kune kun la monskatolo*). Mi volas nur, ke vi vin certigu, ke la mono estas tie ĉi en ordo, alie la Lordo Kanceliero sola scias pri kio vi suspektos *min* (*malfermante la monskatolon sur la tablo*). Jen, nur negocmaniere ĝin kalkulu, mi petas. Vi trovos dek sesmil ducent naŭ spesmilojn kaj kvardek ok spesdekojn.

KAROLO. — Ne estas parto de mia devo kalkuli viajn bankbiletojn ĉi tiun nokton ; vola iri kun la mono al mia oficejo morgaŭ matene. Mi deziras al vi tre bonan vesperon. Adiaŭ, Grace ; mi volas havi iom da klariga interparolado kun vi morgaŭ.

GRACE, *dekstre.* — Bonan nokton, sinjoro Ĉeti.

PETRO, *malantaŭe, maldekstre de la mezo.* — Bonan nokton, sinjoro, bonan nokton. Mi intencis maldormi eksterlite la tutan nokton, kaj estas bone, ke mi ja tiel intencis, ĉar vi antaŭdifektis al mi la dormon por kelke da noktoj. Adiaŭ. Pati, ellasu lin.

Eliras S-INO P. kaj KAROLO ĈETI, maldekstre.

Aŭdiĝas sonorilo.

SAL. — Okazis granda rabo en la jaro mil-okcent-unua ; kvar homoj pendigitaj. (PETRO *kolektas la monon.*)

Eniras S-INO PROBITI, maldekstre.

S-INO P., *maldekstre.* — Ho ! Petro ! (*ĵetante sin al lia kolo*) — ke li estu hejme !

PETRO, *dekstre de la mezo.* — Li ja venos, kaj ĉio fariĝos en ordo morgaŭ ; sed, Pati, atentu, nenion diru al li ĉi tiun nokton. La knabo ne havu ripozon inter-

rompatan pro tia abomena akuzo. Ne, ne — lasu, ke mi delikate sciigu ĝin al li morgaŭ.

GRACE, *dekstre, prenante la manon de PETRO.* — Konsoliĝu, Petro; mi sentas min kvazaŭ granda malĝojo estas forigita el mia animo, ĉar jam ŝajnas al mi certe, ke oni akuzis Johanon maljuste.

PETRO, *kisante GRACE'on.* — Dankon por tio, Tot; mi ankaŭ estas tiel certa pri ĝi, kiel mi estas pri tio, ke mi metas la manon sur ĉi tiun ladan skatolon kaj metas tion en ĉi tiun skribmeblon. (*Enmetas la skatolon, sed ne fermas la skribmeblon.* SALOMONO *observas la farojn de PETRO el sia angulo.*) Mi estas malĝoja, ŝafido mia, ke mi devis ofendi sinjoron, kiu verŝajne fariĝos via edzo, tamen, estante patro, kion alian mi povis fari? (*Iras antaŭen meze.*)

GRACE. — Ne plu diru nun, Petro; la lasta horo plenigis mian animon je duboj. Mi volas ripozi. Pati, volu montri al mi, kie mi dormos. Ĉu mi dormu en mia kara iama ĉambro?

S-INO P. — Jes, mia kara. Sekvu min. Jen estas kandelo. (*Ekbruligas ĝin.*)

GRACE. — Bonan nokton, Petro. Bonan nokton, avo. (*Eliras GRACE supren sur la ŝtuparo, sekvata de S-INO P. La fajro komencas iom post iom estingiĝi.*)

PETRO, *sidante dekstre de la mezo, fumante pipon.* — Laŭdinda afero estas regi sian humoron, kaj mi tuj altigos min en mia propra estimo pro tio, ke mi estas tiel trankvila — tiel.... Malbeno al li! (*Disrompas la pipon en pecetojn.*) Ankoraŭ ili estas leĝistoj... leĝistoj! Chancery Lane ⁽¹⁾ kontraŭ Butiko de Kandeloj! Mi ilin bategos! ĉar eĉ leĝistoj ne povas detrui la bonfamon de knabo sen tio, ke ili ricevos bategadon, kaj mi ja ilin bategos. Ĉu ne? Mi ja tion faros. Mi havas supre malnovan leĝlibron. Mi studos ĝin, kaj se mi ne

(1) Strato en Londono, kie estas grandnombro da oficejoj de leĝistoj. Elparolu: Ĉansri (kun akcento sur la unua silabo) Lejn.

faros proceson pri monkompenso de dekmil spesmiloj... (*stariĝas*) — jen, la fajro preskaŭ estingiĝis!

S-INO P. *aĉeras sur la ŝtuparo.*

S-INO P. — Petro, vi ankoraŭ ne ŝtopis la truon en la fenestro de la fronta dormoĉambro, kvankam vi diris, ke vi tion faros, kaj la trablovo estas terura. La kara knabino ricevos sian morton.

PETRO. — Mi tuj venos por ĝin fari. Ĝi ne okupos unu minuton. Maljunulino, venu ĉi tien. (S-INO P. *venas malsupren, plorante.*) Nu, kiel utilas via nazploretado. Nu, vi estas unu el la plej senprudentaj virinoj, kiuj iam... jen, vi ree komencas (*ŝin kisas*). Kuraĝon, mia knabino; neniam ni permesis, ke kio ajn nin faru tre mizeraj, kaj ĉi tio estas nur la fantomo de mizero; post unu semajno ni jam ĝin forgesos.

S-INO P., *plorante.* — Ne, Petro, neniam mi ĝin forgesos.

PETRO. — Nu, el ĉiuj malsaĝaĵoj.... Kiel! ni devus ĝoji... ĝojegi pro la insulto... ĉar ni scias, ke ĝi estas nur mensogo. Kiel mizeraj ni estus, maljunulino, se ni kredus, ke ĝi povas esti vera. Kuraĝon, patrino! (*Kantas*) « Kuraĝu do, amiko! nek malesperu vi. » Kantu do, ni estu gajaj! (*Irante al la ŝtuparo, kantante.*) « Forflugu vi malĝojo kaj dolor'. » Jen, vi ree komencas. Nu, el ĉiuj la.... (*Eliras supren sur la ŝtuparo kun S-INO P.*)

SAL., *sola.* — Ĝin kaŝu! ĝin kaŝu! Multo da mono en la skatolo... ĝin kaŝu! (*Leviĝas penege el la granda brakseĝo, el kiu li ne leviĝis dum la sceno, kaj ŝanceliĝas trans la ĉambron, singarde rigardante ĉirkaŭ sin, enrigardas en la skribmeblon, elprenas la monskatolon, fermas la skribmeblon, antaŭeniras, ĉirkaŭbrakante la skatolon.*) Ŝtelistoj ĝin ne trovos... ili povas serĉi... he, he, he! Ĝin kaŝu, ĝin kaŝu. Estas kaverneto supre en la kamentubo... mi konas ĝin; du brikoj mankas... supre en la kamentubo. (*Iras al la kameno, kaj kun*

multe da peno, pro malforteco kaj grandaĝo, metas la skatolon supren en la kamentubon.) Jen, ili ja ne trovos ĝin... multo da mono. Kie... kie estas mia naztuko? Mi leviĝis por serĉi la naztukon. *(Sidfalias en la brakseĝegon.)* Mi... mi... ne ricevis mian kaĉon. *(Sonas sonorilo.)*

Eniras JOHANO PROBITI, maldekstre.

JOHANO, *per malĝoja tono, metante skribeton sur la tablon.* — Jen, la patro vidos tion. Ĝis morgaŭ mi jam troviĝos ducent mejlojn malproksime de Londono. Mi ne povas resti... nek mi povus elporti adiaŭadon. Iam ili scios, ke rapida decido povas esti saĝo, ĉar nur en foresto mi povos trovi novan energion por batali kontraŭ la mondo. Mi ne volas resti por vidi ŝin la edzino de alia, kiun ĉiutage mi devas saluti kiel mian mastron... ne!... ne!... for!... for!... la vagonaro ekveturos post kvin minutoj. *(Iras al SALOMONO.)* Adiaŭ, avo! Dio vin benu! Jen, donu ĉi tiun skribeton al la patro. *(Prenas la skribeton de sur la tablo, ĝin metas en la manon de SALOMONO, kaj parolas al li en la orelon.)* Ĉi tiu skribeto... por la patro! Nun mi prenu mian malgrandan provizon da mono, kiun mi ŝparis por ĉi tiu celo kaj kaŝis en ĉi tiu skribmeblo. *(Malfermas la skribmeblon, kaj elprenas el sekreta tirkesteto iom da mono envolvita en papero.)* Jen, avo, mi havas iom da mono... mono! *(ĝin montras.)*

SAL. — Jes... jes... mono, mi vidas.

JOHANO, *al si mem.* — Eble li sciigos al ili tion, kaj trankviligos al ili la animon rilate mian nunan bezonon. Adiaŭ, hejmo! adiaŭ ĝis kiam mi povos reveni al vi kun malpli peza koro! *(Eliras maldekstre. Oni aŭdas la eksteran pordon fermiĝi. Sonas sonorilo.)*

SAL. — Bela junulo... fortika knabo... mia Johano... li havas la monon... multon da mono... jes, jes... kie... estas mia naztuko? Mi deziras mian kaĉon.

Eniras PETRO de la ŝtuparo.

PETRO, *kantetante arion*. — « Forte soifas mia anim' ». Kanajlo ! Mi lin bategos ! Jen mia maljuna patro... naŭdekjarulo... post naŭ jaroj li estos centjarulo... kaj lia patro... ĉiuj honestaj homoj... ni estas distingitaj kiel honesta familio dum tri generacioj, kaj jam nun esti... (*Sin devigas kanti*) « En Maksveltona valo loĝadas anĝelin' ». Mi lin devigos krei « mi pekis ». (*Kantas*) « Ĉar karulo mia estas — mia tuta ĝojo ». Mi devas trovi alian pipon ; mi ne bone min sentas ĉi tiun vesperon sen tio, ke mi fumadas kiel brulanta kamentubo. La tabako estas trankviligilo, kiel diras la kuracistoj. Mi do prenos iom da nigra en la butiko. Dio ! jen, la fajro tute estingiĝis. Mi alportos faskon da lignetoj ; mi devas ree ĝin ekbruligi. (*Alportas faskon da lignetoj de maldekstre de la kameno kaj komencas ĝin meti en la fajrujon.*) Paĉjo ! Estas por vi la tempo por kuŝigi ; (*kriegas*) ĉu vi ne deziras enlitiĝi ! Litotempo ! Duono post la deka... ĉu mi vin helpu ?

SAL. — Johano ĵus eliris... li... havas la monon.

PETRO, *ekbruligante la fajron*. — Johano ! sensencaĵo ! Johano eliris antaŭ longe ; li baldaŭ revenos, kompatindulo... eĉ la plej malmulte ne scietante, kion li devas aŭdi morgaŭ ; sed ni ilin bategos. Mi devas preni alian pipon ; mi uzis la unuan kiel savklapon por mia humoro ! (*Iras maldekstren de la kameno por preni pipon.*)

SAL. — Kaŝu la monon ! ĝin kaŝu ! multaj ŝtelistoj !

PETRO. — Kion vi diras, paĉjo ?

SAL. — La monon ! la monon ! (*Montrante al la skribmeblo.*)

PETRO. — Ha ! mi lasis la ŝlosilon en la skribmeblo ! La maljuna paĉjo povas vidi tion ; malgraŭ ĉio, lia vidado ne povas esti tre malbona. (*Iras al la skribmeblo por ĝin ŝlosi.*) Kia bela afero, resti eksterlite por gardi tian aĵon, kiel estas ĉi tiu monskatolo ! (*enrigardas la skribmeblon*) tian bagatelon, kiel ĉi tiu...

kie ĝi estas ? kie ? Mi... mi certe... jes, mi ĝin metis en tion. (*Viŝas la frunton per la mano.*) Mi pripensu ! Mi... mi ne povas pripensi... mi sentas min konfuzita ! Kion fari ? Mi ne povas pripensi, mi min konfuzis kaj fortimigis la memoron. Ĉu mi ne ĝin enmetis en tion ? Jes ! jes ! Kie ĝi estas ? Ho, Dio kompatu... kie ? (*Rigardante ĉirkaŭ la ĉambron*) Ĉu Pati... ĝin portis supren ? Ne... mi estas certa, ke mi ĝin metis en tion ; tamen mi ŝin demandos. (*Vokante supren de la stuparo.*) Pati ! Pati !

S-INO P., *de supre*. — Kio estas ?

PETRO. — Nenio estas, patrino ; tamen tuj venu mal-supren, mi petas.

S-INO P. — Mi venas.

PETRO. — Nepre ĝi estas en ordo ! Mi bone scias tion. Ĝi devas esti ie ĉi tie, sed ho ! kovras min mal-varma ŝvito... mi sentas... ha ! ha ! Mi estas tia mal-juna malsaĝulo... mi sentas min preta sveni. Ĝi devas esti en ordo, sed mi lasis la ŝlosilon en la seruro... ĉu iu... ĉu iu venis ? Ne — la pordo de la butikoj estas klakfermita. Ha ! ha ! ha ! he ! he ! Kiel mi ridos min, kiam mi tuj trovos, ke ĝi estas en ordo. Kiel mi turmentas min pri nenio.

SAL. — Johano havas la monon... multon da mono... prenis ĝin el la skribmeblo... multon da mono.

PETRO. — Kio ? Kion vi diras ? Ĉu Johano venis ĉi tien ? Johano ?

SAL. — Jes, li prenis la monon kaj foriris.

PETRO, *transirante dekstren*. — Li ĝin prenis ! Li ! Ho, al iu sendanĝera loko ; sed kial ne sciigi min, malsaĝa knabo. (*Al SALOMONO.*) Kia estas tiu papero en via mano ? (*Prenas la skribeton el la mano de SALOMONO.*) Ĉi tio estas la skribkaraktero de Johano. Ĉi tio klarigos ĉion. (*Malfermante la skribeton.*) Ha ! ha ! jen venas la maljunulino ; la fajrestinga masino venas post kiam la fajro jam estingiĝis.

Eniras SINJORINO PROBITI de la ŝtuparo.

Vi nun povas supreniri returne, patrino; ne, restu! jen estas io skribita de Johano. Kie estas miaj vidiloj? trovu miajn okulvitrojn, bona animo, — rapidu. Ha, nun mi legu. (*Surmetas la okulvitrojn kaj legas.*) « Karaj gepatroj, mi esperas, ke vi pardonos al via knabo lian nunan, rapide deciditan agon.... »

S-INO P. — Kia rapide decidita ago, Petro?

PETRO, *legante per tremanta voĉo*. — « ... sed vidi tielan trezoron posedata de alia, estas pli ol mi povas elporti, kaj mi forkuras.... »

S-INO P. — Kion li volas diri? Ĉu mia knabo foriris? Petro... Petro, kara, kiel mortpale vi aspektas!

PETRO. — Jen estas pli! (*legas*) « Mi forkuras, sciante, ke vi min amas tro forte, por ke vi min revenigu al provo, kiu min mortigus.... » Mi ne volas legi plu! Kruela knabo! Kiel mi ŝiras vian konfeson, tiel vi ŝiris mian maljunan koron. (*Disŝiras la paĉeron.*) Vi... vi mortigis min. Ho! Pati! Pati! Pati!

S-INO P. — Mi ne komprenas lian leteron.

PETRO. — Sed mi komprenas! mi jam komprenas! Se ĉi tiu nokto estus la lasta de nia vivo, estus bone por ni. Sed... sed mi perdas la tempon, donu la superveston, ĉapelon... rapidu! rapidu! (S-INO P. *iras malantaŭen por la vesto, k. c.*) Mi lin sekvos al la fino de la mondo, kvankam mi plivole sekvus lian ĉerkon... lian ĉerkon.

S-INO P., *malantaŭe, maldekstre*. — Ne parolu tiel terure. Kion faris la kompatinda knabo?

PETRO. — Kion li faris? Ne! ne! KREDU lin bona ankoraŭ unu horon... ankoraŭ unu horon... adiaŭ! (*Al si mem.*) Dio indulgu! Oni lin revenigos kiel krimulon! (*Svene ŝanceliĝas.*)

S-INO P. — Petro! Petro! vi estas malsana. Mi vidas tion!

PETRO, *malantaŭe, maldekstre, pasiege.* — Mia knabo ! Mia knabo ! Ke vi jam estu kuŝanta rigida kaj malvarma en la tombejo kun viaj fratoj. (*Muziko, tre mallaŭte.*) Mia maljuna koro estas rompita... rompita. (*Emociege ekploras kaj falas sur la skribmeblon.*)

FINO DE AKTO UNUA.

AKTO DUA

SCENEJO : La sama kiel en Akto I. La mebloj estas iom malsame arangitaj, farante kontraston kun la stato de la ĉambro en la unua akto, en kiu ĝi havis aspekton de komforto ; la ĉambro jam nun ŝajnas nezorgata kaj senorda. La seĝego de maljuna SALOMONO, flanke de la kameno, estas vakanta, la fajro estas estingiginta, kaj la horloĝo estas haltinta.

S-INO PROBITI *sidas meze, plorante kaj balanciĝante senkonsole sur sia seĝo.*

S-INO P. — Dusemajno ! Tuta dusemajno ! kaj mia knabo ankoraŭ ne revenis por nin konsoli.

Eniras PETRO el la butiko. Li aspektas malgrasiĝinta, zorgokonsumita. Li portas neligitan kravaton, malpuran antaŭtukon, k. t. p.

PETRO. — Ke miaj klientoj volu doni sian patron-econ al iu konkura establo unu-du tagojn ; mi ne povas orde pensi... mi ne scias, kion mi faras ; miaj eraroj estas teruraj. Mi donis malĝustan monŝanĝaĵon kvarfoje... malĝustajn komercaĵojn la tutan matenon, kaj ĵus prenis ĉi tiun pecon da stanplumba pokalo por spesmilo. (*Sin turnas por rigardi S-INOX PROBITI.*) Jen estas ruino... jen ! Tiu kompatinda estaĵo estas balanciĝanta en la tombon ! (*al ŝi*) Pati, Pati, virino mia, ĉu vi ne povas sukcesi iom vin viviĝi ?

S-INO P. — Kion mi havas, por kio vivi ?

PETRO. — Nu, mia virino, mi supozas, ke ne estas nia afero tion diri. Kiam alvenos la ĝusta tempo, ni nepre ricevos la profiton de la emancipa leĝo. Vere estas, ke super la kandelbutiko pendas novembra ne-

bulo de honto kaj ruinigo, sed (*sidigante flanke de ŝi*) ni konsoladis unu la alian dum tridek kvin jaroj; ni estadis, por tiel diri, la tuta mondo unu por la alia, kaj kial ni ne ankoraŭ estu tio?

S-INO P., *metante la manon en tiun de PETRO.* — Ni neniam antaŭe estis afliktitaj tiel, kiel nun, Petro! (*Sonas la butikita sonorilo.*)

PETRO, *rigardante tra la fenestro.* — Jen ŝi estas... tiu kompatinda, priŝtelita knabino; ĉiam, kiam mi rigardas ŝin.... (*Iras malantaŭen, maldekstre.*)

Eniras GRACE, maldekstre, surportante ĉapon.

GRACE, *transirante mezen al S-INO P.* — Vi kredas min malbonkora, ke mi tiel longe ne venis al vi, sed mi estis malsana, kaj — Petro, Petro, (*fingrevokas lin*) kiel ŝanĝiginta vi aspektas! Ĉu vi do tiel dolore sentas en la koro la foriron de Johano.

PETRO, *maldekstre.* — Ne tiom lian foriron de ni, kiom la foriron de lia bonfamo for de li; tion li perdis por ĉiam.

GRACE, *meze.* — Kiel? Ĉu vi do havas kialon por kredi, ke la terura akuzo kontraŭ li havas ian bazon?

PETRO. — Mi ne volas diri al vi mensogon, mia infano, kvankam mi tiel malaltiĝis, ke mi mensogus al la mondo por savi lin de punservo trans la maroj. Kiam mi pensas pri tio, mi jam ne povas aŭskulti la solan amikon, kiu havigas al mi iometon da espero por min subteni.

GRACE. — Kiu amiko, Petro?

PETRO. — La konscienco, Tot, pura konscienco. Mi demandis min: ĉu mi iam montris malbonan ekzemplon por la knabo? aŭ ĉu mi iam permesis al li tian vidi aliloke? Mia konscienco diras: « Neniam! » (*Sidigas maldekstre de la tablo.*) Mi pensas, ke mi nun lin vidas, malgrandan infanon, sur liaj genuoj, en lia nokto-ĉemizo, dum li balbutas sian ĉiunoktan preĝon ĉe la genuoj de... (*Montras al S-INO PROBITI*), kun la man-

etoj kunigitaj kaj... ha, tiam... tiam... (*Ekploras, kaj faligas la kapon sur la tablon*).

GRACE. — Ni esperu, ke tio, kiom li tiam ripetis ankoraŭ revenos sur liajn lipojn, kaj revenigos lin pentulon. Li ja pensos pri ĝi, ĉar li vin amis, pri tio mi estas certa.

S-INO P., *ankoraŭ sidante*. — Ha, eĉ tiam, kiam li ankoraŭ estis infano, li propravole ŝparadis sian monon por fari al ni donacon en nia tago de naskiĝo.

PETRO. — Kiam li povis ĝin elspezi je ludiloj kaj butersukeraĵo....

S-INO P. — Kaj nin kisis, kaj deziris al ni multajn feliĉajn.....

PETRO. — Multajn feliĉajn datrevenojn. Morgaŭ estos via tago de naskiĝo, Pati. (*Maldolĉe*) Feliĉajn datrevenojn!

S-INO P. — Ho, Petro! (*Ambaŭ ekploras. Sonas la butika sonorilo.*)

PETRO. — Jen estas kliento, kaj jen la stato, en kiu estas ni ambaŭ! (*Ambaŭ stariĝas.*) Mi iras, patrino.

S-INO P., *transirante malantaŭen maldekstren*. — Ne, kara, mi iras; ne ŝajnos tiel strange, ke virino ploras ol viro.

PETRO. — Eble ne. Diru, ke vi havas influcon.

S-INO P. — Jes, jes. Sidiĝu, Petro, kaj rigardu la plej bonan flankon de la aferoj. (*Eliras S-INO PROBITI, maldekstre.*)

PETRO. — Nu, se iu estus tiel kompleza montri al mi la plej bonan flankon de la aferoj, estas ĝuste tio, kion mi volus rigardi. (*Transirante dekstren.*) Ŝajnas al mi, ke la aferoj similas fenestran vitron kun truon en ĝi... ambaŭ flankoj estas similaj.

GRACE. — Certe sinjoro Ĉeti ne estos neindulga kontraŭ Johano, eĉ se lia suspekto montriĝos justa?

PETRO. — Io diras al mi, ke indulgo ne estas en la negocita provizo de Ĉeti, Filo kaj Kompanio.

GRACE. — Hodiaŭ matene ili sendis por venigi min

al sia oficejo, kaj prezentis al mi paperon por subskribi.....

PETRO. — Dokumenton !

GRACE. — Per kio mi devas deklari, ke mi ne edzinigos kun Johano ; sed mi rifuzis subskribi....

PETRO. — Vi rifuzis ! Kial rifuzi ?

GRACE. — Mi scias nenion pri la leĝo ; sed mi ankoraŭ havis la impreson, ke oni trompis mian patron. (*Al si mem*) Mi jam ne povas diri al li, ke en mia ĝojo kredi Johanon senkulpa, mi jam decidis fariĝi lia, eĉ se pro tio mi devas rezigni ĉion. La espero estas perdita, kaj por ĉiam ! Ne estas necese, ke li ĝin sciu.

PETRO. — Ĉu Ĉeti diris ion pri...

GRACE. — Pri la mono, kiun vi havas ĉe vi, Petro. Jes. (*PETRO sin turnas flanken.*) Ĉu ne estas preferinde, pro sendanĝereco, meti ĝin en bankon ? Povas esti, ke ĝi estos ŝtelita for de vi.

PETRO. — Ŝtelita ! Jes. Sed atendu iom pli longe, ĉar... vi vidas, ke... procentelmetado... tio estas... deponado... okupas tre multe da tempo... kaj vi... vi ne komprenas la negocon ; vi ja ĵus diris, ke vi ne komprenas.

GRACE. — Ĉu vi opinias, ke ĝi estas sendanĝera, Petro ?

PETRO. — Sendanĝera ? Jes, ... ĝi.... Ho, mi ne povas.... Mia infano... mia amata Tot... ĝi estas perdita... perdita !

GRACE. — Perdita !

PETRO. — Perdita ! Vi estas sen spesdeko ! Mi estas priŝtelita, kaj de tiu senkora knabo ! Ne aspektu tiel pala, infano ; sendigu lin en punan servon trans la maroj, se tio plaĉos al vi... min ankaŭ ! Mi konservis tiun teruran sekreton ĝis mi ŝentas min tiel kulpa, kiel li estas.

GRACE. — Bona ĉielo ! Mi jam vidas ĉion !

PETRO, *apogante sin sur seĝon dekstre de la mezo.*
— Jes, tia estas la rigardo, kiun mi atendis. Vi volas

venĝi vin ! Vi estas prava ! Kial mi ŝirmu friponon pro tio, ke li estas mia propra karno kaj sango ?

GRACE. — Vi kruele juĝas min, Petro ; tiel certe, kiel estas juĝanto de mia koro, mia sola sento estas bedaŭro pri vi, mia kompatinda amiko.

PETRO, *sidigante*. — Vi estas.... Mi ne povas diri kion mi volas, ĝi estas ĉi tie... multo da vortoj fiksitaj en mia gorĝo.

GRACE. — Estas unu afero farota sen unu momento da prokrasto ; ne demandu min, ne malĝoju ! Mi vin lasos por kelka tempo kun via amiko — la pura konscienco. (*Komencas eliri, sed iras returne kaj lin kisas. Eliras rapide, maldekstre. Sonas sonorilo.*)

PETRO. — Jen estas knabino, kiu, sin trovinte faligita el sendependeco en malriĉecon, ankoraŭ povas doni konsolan vorton al la kaŭzintoj de la perdo de tuta ŝia havo.

Eniras S-INO P. el la butiko.

S-INO P. — Kiel urĝe estas al Grace ! Mi estis servanta la ruĝharan knabon el numero 15 kiam ŝi foriris, alie.... Ho, flanka afero, Petro, vi servis lin per glueto anstataŭ melaso.

PETRO, *sopirgemas*. — Mi ne dubas, ke mi ja tion faris. Mi ne estas en ordo — neniu el ni estas en ordo. Ĉu vi antaŭ ne longe supreniris al la paĉjo ?

S-INO P. — Jes, la kompatinda maljunulo ; ŝajnas, ke li scias, ke estas malbone al ni. Li ĵus volis mal-supreniri, sed li estis tro malforta paŝi ĝis la ŝtuparo.

PETRO. — Kia beno al li jam estas la perdo de liaj kapabloj !

S-INO P. — Petro, ĉu vi vidis la sunradion, kiu ĵus ekbrilis ?

PETRO. — Mi ne rimarkis ĝin, maljunulino.

S-INO P. — Ho, tamen mi ja rimarkis, kaj ĝi tuj malpremīs al mi la spiriton, ĉar ĝi ŝajnis kvazaŭ diri : « Aferoj povas fariĝi helaj kiam oni tion atendas la plej malmulte ». Tial mi ja provos esti gaja hodiaŭ.

PETRO. — Bone, patrino ! Se bona virino estas krono por sia edzo, la tago de nia edziĝo estis la tago de mia kronado. Estas nenio eraro pri tio. Ni ambaŭ provos. Ĉu mi provu kanti ?

S-INO P. — Ho, ne, Petro, tion mi ne povus elporti.

PETRO. — Ne, kaj, plie, mi kredas, ke mi ĝin fuŝus. Jen tio, kion mi faros : mi ĵetos min en la butikon — profundigis en la negocon. (*Transirante maldekstren.*)

S-INO P., *dekstre*. — Kaj vi liveros glueton anstataŭ melaso, vi, malsaĝa maljunulo !

PETRO. — Nu, ĉiuj ne povas ricevi la dolĉaĵojn de la vivo nur pro la peto. Ha ! ha ! Ĉu tio sonas kiel ŝerco, Pati !

S-INO P. — Ne tre, Petro.

PETRO. — Ne ; ĝi estis malsukceso. (*Sonas la butika sonorilo.*) Jen estas kliento ; nun al la afero ! Nun enprofundiĝi en la vastan oceanon de la komerco ; nun vendi spesdekojn da alumetoj.

*Dum PETRO iras al la pordo maldekstre,
eniras KAROLO ĈETL. PETRO rapide iras
al la skribmeblo, kaj ĝin fermas.*

KAROLO. — Sinjoro Probiti, bonan tagon. Vi vidas, ke mi neniel estas ceremonia : mi permesas al mi enpaŝi neinvitite.

PETRO, *retirante sin mezen*. — Certe, sinjoro, mi estas ordinare trovebla en mia malgranda *skantum skantorum*. Mi...

KAROLO. — Vi aspektas agitita. Kial devas vin agiti mia ĉeesto ?

PETRO. — Io malbona estas al mi — mi liveris glueton anstataŭ melaso. Io malbona estas al mi, sinjoro Karolo.

KAROLO. — Ha ! Plie, via filo foriris ! Tamen, inter ni mi ne dubas, ke vi scias, kie li estas trovebla.

PETRO. — Ne amuzu vin per mi, sinjoro, ne faru tion, mi petas ; vi estas juna homo — knabo en kom-

paro kun mi; sed povas esti, ke venos la tempo, kiam ne estos fremdaj al vi patraj sentoj.

S-INO P. — Ankaŭ patrinaj.

PETRO, *dekstre*. — Silentu, Pati; kiel li povas esti patrino?

KAROLO. — Mi permesas al mi preni seĝon tial, ke mi volas paroli al vi pri negoco. (*Sidiĝas maldekstre de la tablo.*) Nu, diru pri tiu mono, por kiu antaŭ du semajnoj vi elvendis la tri procentojn.

PETRO, *sidiĝas dekstre de la tablo, kaj levas kontolibron*. — Pardonu min, sinjoro Karolo, hodiaŭ mi faras inventaron.

KAROLO. — La afero ja estas ĝena sendube, sed, tamen, ĝi okupos nur malmulte da minutoj. Kiel la reprezentanto de mia patro, mi postulas, ke vi montru al mi la monon, aŭ se vi jam ĝin procentelmetis, kiel estis proponate, la garantiaĵojn aŭ laŭlegajn aktojn.

S-INO P., *sidante dekstre*. — Ho ve! ho ve!

PETRO. — Silentu, Pati! Sinjoro Ĉeti, mi kredas, ke mi estas sola plenumanto kaj kuratoro, ĉu ne? Nu do, ne estas mia devo kontentigi vin pri tiu punkto.

KAROLO. — Eble ne. Sed konsideru, ke la suspektinda malapero de via filo, kaj via evito respondi mian postulon, povas naski konjektojn pri krimtrompo kaj kunkulpeco.

S-INO P. — Ho ve! ho ve! Kiaj teruraj vortoj!

PETRO. — Silentiĝu, edzino. (*Al KAROLO.*) Se vi suspektas ĉion tion, sinjoro, mi devas diri al vi, ke mi scias pri la leĝo, ke neniu, krom fraŭlino Emeri povas ekprocesi.

KAROLO. — Kaj vi opinias, ke ŝi ne volas; ni vidos. Sed mi devas sciigi vin, ke via lasta diro malfermas miajn okulojn pri la karaktero de la homo, kun kiu mi rilatas.

PETRO. — Per tio, sinjoro, mi konjektas, ke vi volas diri, ke mi estas — malhonestulo?

KAROLO. — Vi estas ĉiel pli sagaca, ol povus supozi multaj homoj.

PETRO, *starigante kaj parolante trans la tablon.* — Dankon, sinjoro. Mi havas la aĝon de sesdek jaroj, kaj tio ĉi jam estas la unua fojo, kiam mi ricevis tian komplimenton pri mia scio de la leĝo. Mi estas mal-honestulo! (*Sidiĝas.*)

KAROLO. — Ne estas neverŝajne, ke via lerteco je evitado trovos pli publikan okazon por disvolviĝi. Laŭ la testamento de sinjoro Emeri, certa dokumento devos esti subskribita ne pli malfrue ol en unu monato post lia morto; nu, li mortis je la dekunua kaj duono antaŭ tagmezo (*rigardas sian poŝhorloĝon*). Mia patro jam estas restaja heredinto, kaj povas laŭvole klopodi por starigi vin sur la krimulan lokon en juĝejo.

S-INO P., *ekgenuante antaŭ KAROLO.* — Ho, sinjoro Karolo, indulgu nin!

PETRO. — Starigu, Pati! Ne plaĉas al mi vidi tion. (*Starigas.*) Sinjoro Karolo Ĉeti, se vi parolas serioze, la ĉielo do min helpu aŭ prenu ankoraŭ hodiaŭ — ĉar mi ja ne povas montri la monon. (*Iras al la seĝo de SALOMONO.*)

KAROLO. — Vi donas nenian klarigon, nu, do, sinjoro Probiti, la leĝo devas ekfunkcii (*starigas*).

S-INO P., *malantaŭe, transirante al KAROLO.* — Ho, sinjoro, konsideru kion vi volas fari! La morto de ambaŭ ni kuŝos ĉe via pordo! (*Sonas la butika sonorilo.*)

Eniras rapide GRACE EMERI, maldekstre.

Ŝi transiras mezen.

GRACE. — Kio estas? Sinjoro Ĉeti ĉi tie? Mi pensis tion.

PETRO, *antaŭirante, meze.* — Mia knabino — mia infano — Tot, vi ne volas, ke oni min tiru en malliber-ejon, ĉu jes; ni, kiuj vin demamigis, kiuj...

GRACE, *dekstre de la mezo, al KAROLO.* — Sinjoro, mi jam subskribis la dokumenton, kaj tion faris en la difinita templimo. Unu fojon por ĉiam mi emfaze de-

klaras, ke Petro havis *mian* konsenton disponi la monon. (*Iras inter PETRON kaj S-INO P.*) Nu, ĉu vi kuraĝos ripeti kian ajn timigon al ĉi tiuj honestaj homoj ?

KAROLO. — Tre bone, fraŭlino Emeri. Ŝajnas, ke vi preferas malriĉegigon, ol ke amiko enmiksos sin. Tamen por esti justa al mi mem, mi devas pludiri, ke se ne montriĝos pruvoj de la laŭleĝa dispono de la mono, mi devos konsideri, ke nia fianĉeco estas finiĝinta.

GRACE. — Por ne lasi vin en necerteco pri tio, mi petas, ke vi konsideru, ke ĝi tiel estas en ĉia okazo. La deziro de mia patro naskiĝis de lia supozo, ke ekzistas inter ni korinklino, kaj ĉar tio ne estas fakto, la plenumo de lia deziro, neniel estas al mi devo.

KAROLO. — Ŝajnas, fraŭlino Emeri, ke vi tordas testamentajn frazojn por ilin konformigi al via volo, sed laŭleĝe ili povas pruviĝi malpli komformigeblaj ol vi kredas. (*Al PETRO.*) Pri via filo, sinjoro Probiti... (*Sonas la butika sonorilo.*)

PETRO. — Mia filo ! (*Iras al la pordo kaj parolas eksteren*) Mi ne scias, kion vi volas, sed ĝi estas elvendita.

LETERISTO, *ekstere, maldekstre.* — Poŝto ! Sinjoro Petro Probiti (*donas leteron al PETRO*).

PETRO. — Jam — jam ni havas ! Mia knabo — sciigo pri mia knabo !

S-INO P., *kurante al PETRO* — Ho, Petro — jam fine !

PETRO, *rigardante la leteron kun forta ĉagreno.* — Ne — ne — ne lia mano ! (*ĵetas la leteron sur la tablon kaj sidiĝas sur seĝon dekstre de la tablo*). Neniu sciigo pri mia filo.

KAROLO, *proksimiĝante al PETRO.* — Eble mi povas doni la plej lastan sciigon pri tiu juna sinjoro. Li jam estas en la polica oficejo kiel arestito.

S-INO P. — Nia Johano, arestito !

PETRO. — Arestito ! arestito !

KAROLO. — Kiel, sinjoro Probiti, ĉu vi povis unu momenton imagi al vi, ke ni ne sciis, kie ni povas meti

la manojn sur lin ? Antaŭ unu semajno ni trovis pruvojn de pluaj ŝteloj, kaj oni ĵus areste alkondukis lin de Liverpolo. (PETRO *dolorege kaŝas la vizaĝon per la manoj.*)

S-INO P. — Ho, sinjoro, vi devas lasi nin vidi lin ! Li redonos la tutan monon, kaj tiam vi pardonos lin, ĉu ne ? Averte riproĉegu lin kaj liberigu.

KAROLO. — Jam ne aŭdiĝas ia fanfarono pri lia ekstrema senkulpeco, mi vidas.

GRACE, *dekstre*. — Sinjoro Ĉeti, mi revokas miajn nesaĝajn vortojn, kaj petegas de vi indulgon al miaj kompatindaj amikoj.

KAROLO. — Fraŭlino Emeri, se mi ne certiĝos pri la neperdo de via heredaĵo, mi devas, pro la principo, rifuzi enmiksi min. (GRACE *kaj S-INO* PROBITI *iras al PETRO*). (*Sonas la butikita sonorilo.*)

PETRO. — Sonoradu ! Mi, en ĉi tiu mondo, ne plu servos al kliento. (*Iras al la seĝego de SALOMONO.*)

Eniras rapide SIFTER, maldekstre.

SIFTER, *maldekstre, flanken al* KAROLO. — Sinjoro Ĉeti filo, sinjoro, unu vorton kun vi.

KAROLO, *flanken al* SIFTER. — Ĉu li jam alvenis ?

SIFTER. — Jes, sed ni trovis tute alian postsignon ; plej neatendita eltrovo ; tute alia homo. Ni forliberigis tiun Probiti.

KAROLO. — Klarigu !

SIFTER. — Mi ne povas klarigi ĉi tie ; sed oni bezonas vin ĉe la oficejo ; estas konfeso.

KAROLO. — Mi iros. (*Eliras SIFTER, maldekstre. Al GRACE.*) Fraŭlino Emeri, miaj sentoj estas tuŝitaj... efektive... maljuna kandelbutikisto ploranta... kaj tiel plu. Pro vi mi konsideros ĉu mi povas ion fari... kaj... efektive... mi ĝin faros. (*Eliras maldekstre.*)

GRACE, *dekstre, al* PETRO. — Jen, Petro, vi aŭdas, kion li diras. Vi povas esti certa, ke li ne krimprocesos.

PETRO, *irante antaŭen kun GRACE, dekstre de la mezo.* — Estas juĝista kondamno sur lia vizaĝo, mia infano. Mi legadis tiajn tragediojn en la ĵurnaloj super mia taso da cikorio, kaj Pati kaj mi demandadis al ni, kiaj devas esti la sentoj de la gepatroj. Oni jam nun lasis min en la teruran sekreton.

GRACE, *dekstre.* — Ĉu mi iru provi vidi Johanon?

S-INO P., *sidante sur seĝo maldekstre de la kameno.* — Mia bona, bonkora anĝelo, ĉu vi volas fari tion?

PETRO, *meze.* — Faru tion pro ŝi, Tot! Mi ĉiam penadis malpezigi *ŝiajn* malĝojojn, sed mi jam estas konsolanto de Job. Jen ŝi sidas sur *lia* plej ŝatata seĝo; neniam plu li sidos tie. (*Sonas la butikita sonorilo.*)

Eniras JOHANO PROBITI, pala kaj agitita.)

JOHANO. — Patrino!

GRACE, *dekstre.* — Johano! Johano!

S-INO P. — Jen li estas... redonita al ni; mia knabo! (*Rapidas al JOHANO kaj sin ĵetas sur lian kolon. PETRO fale sidiĝas sur seĝon, dekstre de la mezo.*)

JOHANO, *maldekstre.* — Zorgu pri mia patro!

GRACE, *dekstre.* — Li svenis!... ne... la skuo estis tro forta por li. Petro, levu la okulojn.

(*PETRO malrapide levas la okulojn.*)

JOHANO, *post kelka silento.* — Kiel vi ŝanĝiĝis!

PETRO. — Ĉu ni... ŝanĝiĝis? Tio estas stranga! Ni trovas nin senhonorigitaj. Vi jam ne estas filo de mi; kaj estas surpriza afero, ke ni ŝanĝiĝis.

S-INO P., *maldekstre de la tablo.* — Sed, li estas ĉi tie! li estas ĉi tie! Li fariĝos bona knabo, kaj redonos ĉiom, ĉu ne vere, Johano?

JOHANO, *maldekstre.* — Redonos ĉiom! Viaj paroloj min konfuzas. Kion signifas ĉio ĉi tio? Mi suferis ekstreman malhonoron: oni alportis min kiel arestiton de Liverpolo... forliberigis min sen klarigo... mi rapidis por konsolo al mia hejmo, kaj trovas sur viaj lipoj tiajn esprimojn.

PETRO. — Pati, venu for de li ! (*Tiras sin dekstren.*)
La mono, sinjoro ! la mono ! La mono de tiu knabino,
la mono, kiu estis en tiu skribmeblo. Ĉu vi povas
redoni ĝin al ŝi ?

JOHANO. — *Mi... mi* redoni ĝin ! Ĉu do ĝi estas
perdita ?

PETRO. — Knabo, ne traktu la aferon malserioze.
La vido de nia mizero hontigu la hipokritulon.

JOHANO. — Hipokritulo ! En la nomo de ĉio justa,
pri kio vi demandas ?

PETRO, *kolerege*. — Ĉio justa ! Aŭdu lin ! Kiel via
senhonorigita patro mi *povus* demandi : Kiu instruis
vin trapiki la koron de viaj kompatindaj maljunaj pa-
tro kaj patrino ? Sed mi petas nur pri justo por ĉi tiu
kompatinda knabino. Al ni via konduto estas tia, ke
mia ne estus pli kontraŭnatura, se mi forgesus, ke vi
estas mia propra karno kaj sango, kaj, per kunpremo
de la gorgo, devigus vin konfesi tiel same, kiel mi
farus ĉe ĉiu alia ŝtelisto ! sed (*subite ŝanĝante sian
manieron*) ne ! ne ! ne ! kiam mi nun rigardas al vi en
la vizagon, la malnovaj feliĉaj tempoj revenas ! Mia
Johano... mia knabo... mia knabo ! Vi faros ion por
savi vian patron ? Se ne pro *mi* (ĉar la infanoj grand-
iĝante pli amas la patrinon... tio estas natura) diru
ĉion pro *ŝi* ! Rigardu ŝin ! Mi vin petegas, ke vi diru
la tutan veron ! (*genuiĝonte ; JOHANO lin malhelpas*).

JOHANO. — Mia kompatinda patro ! El viaj vortoj
mi vidas, ke vi estas priŝtelita ; sed ĉu estas eble, ke
vi suspektas min ?

PETRO. — Ha ! ha ! Li ne volas ĝin konfesi. Mi vi-
das, ke li estas malmoliĝinta... ŝtono...

(*Iras malantaŭen.*)

S-INO P., *maldekstre*. — Ne estu tiel severa kontraŭ
li, Petro : rigardu lian kompatindan palan vizagon.

GRACE, *dekstre*. — La saman nokton, kiam vi for-
iris, Johano, ĉiom de la mono, kiun testamentis al mi
la patro, estis ŝtelita el tiu skribmeblo.

JOHANO. — Grace !

PETRO. — Via letero, hipokritulo ! Via letero konfesis la krimon.

JOHANO. — Mia letero ! (*Pripensinte momenton*) Ho, vi malbonege komprenis miajn vortojn ; mi aludis nur pri Grace ; kiel vin konvinki ? Kiel doni ian tujan pruvon de mia senkulpeco ?

SALOMONO *aperas sur la ŝtuparo, malrapide
malsuprenvenante.*

PETRO. — Jen venas vidinto de via kulpeco ; via maljuna avo babilis pri la mono, kiun vi... vi prenis el la skribmeblo !

JOHANO. — Mono ! Mia propra mono ! Ha ! Mi kons-tatas, ke ĉio fariĝis atesto kontraŭ mi. (*Kuras al SALOMONO*). Avo !

SAL., *sur la ŝtuparo.* — Johano ! bela knabo ! bela knabo ! Kie estas mia nazituko ?

JOHANO. — Parolu, kara avo ; ĉu vi scias ion pri la mono... (*Imprese*) la mono en ĉi tiu skribmeblo ? (*Iras al la skribmeblo kaj metas la manon sur ĝin.*)

SAL. — Ĝi ne estas sendanĝera tie... ĝin kaŝu... ĝin kaŝu.

PETRO, *antaŭe de la mezo.* — Ha !

JOHANO. — Kie, avo, kie ? (*Al la ceteraj*) Ŝs ! pro Dio !

SAL. — Multaj ŝtelistoj ! Ĝin kaŝu !

JOHANO. — Jes ! jes ! Kaŝi... kie... kie ?

SAL., *laŭte frustrante al JOHANO.* — En la... la kamentubo... ha ! ha ! la truo en la kamentubo. (*JOHANO kaj PETRO kuregas al la kamento ; JOHANO ŝovas brakon supren en la kamentubon.*)

JOHANO. — Ne ! Ĝi ne estas tie !

PETRO, *ŝovinte la kapon alte supren, mallevas la skatolon.* — Jen ! Jen ! ha ! ha ! kiel mi estas vivanta homo ! Dank' al la Providenco, jen... jen ĝi estas ! (*Ĝoja ekkrio de ĉiuj.* PETRO *rapidas antaŭen kun la skatolo, falas kortuŝite, restariĝas kaj sin ĵetas sur*

la bruston de JOHANO). Mia maljuste traktita knabo, mi petas vian pardonon ! Diru, ke vi pardonas min, alie mi sufokigos.

JOHANO, *dekstre de la mezo*. — Mia kara patro !

S-INO P., *malantaŭe, maldekstre*. — La tutan tempon mi sciis, ke li estas senkulpa !

PETRO. — Ĉu jes, maljunulino ? Nu, ne grave ; ĉiam forte vin tenu je tio ! (*Donas la skatolon al GRACE, kiu ĝin metas sur la tablon.*) Jen Tot, mi deziras neniam plu fariĝi sola plenumanto de testamento kaj kuratoro de la heredaĵo de heredintino, tion mi povas diri al vi. Avo, permesu, ke mi helpu vin iri al via seĝo. (*Kondukante SALOMONO'n malantaŭen.*) Ha, mia Salomono, vi eĉ la plej malmulte ne scietas kiom ni suferis pro via saĝo. *

JOHANO, *maldekstre de la mezo*. — Nu, patro, ĉu mi tiel malmulte profitis vian honestan ekzemplon, ke vi povis suspekti min ?

PETRO, *antaŭenirante dekstre de la mezo*. — Johano, rigardu al mi rekte en la vizaĝon. Nun, diru, ke neniam vi estis malhonesto... neniam ĉekis falson... mi volas diri falsis ĉekon.

JOHANO. — Neniam.

PETRO, *post paŭzo, en kiu li observas la vizaĝon de JOHANO*. — Mi kredas vin ! (*Skuate lian manon kun emocio*) Ĉio ankoraŭ finiĝos bone. Ni ne plu aludu tiun temon. Mia koro batadas kiel la martelo de orbatisto ! (*Sonas la butika sonorilo. Li iras al la pordo maldekstre kaj rigardas eksteren.*) Du klientoj. (*Parolas eksteren.*) Prenu kion ajn vi volas. Ne ĝenu vin pri la mono ĉi tiun fojon ! (*Reiras mezen.*) Kiu povus imagi al si, ke tiel gajega povus esti kandelbutikisto kun sur la kapo krimo tia, kia estas mia ?

JOHANO, *dekstre de la mezo*. — Via krimo ?

PETRO, *maldekstre de la mezo*. — La krimo suspekti mian knabon ! Nu, vi estas bone instruita ; ĉu vi iam legis en la antikva historio, ke draŝis sian patron iu nobla romano aŭ alia interarbara loĝanto ?

JOHANO. — Ne !

PETRO. — Mi do volus, ke vi draŝu *min*, kaj oni rakontadu la fakton al la posteularo, kiel ekzemplon de brita redono.

GRACE, *dekstre*. — Johano, kiel malbonkoraj... kiel maljustaj estis miaj pensoj kontraŭ vi ; mi sentas kva-zaŭ mi devus doni mian tutan vivon por elpagi.

SAL., *malantaŭe*. — Johano devus edziĝi kun tiu knabino. Kie estas mia naztuko ?

PETRO, *meze*. — Nu, Tot, mia propra infano, ne diru ion tro bonkoran ; oni povas facile esperigi, kaj kiam mi pensas pri la letero de la kompatinda Johano... flanka afero, parolante pri letero mi memoras, ke mi jam povas legi ĉi tiun ; mi tute ĝin forgesis. (*Prenas la leteron de la tablo, kaj legas la sigelon.*) « Lanfroto Kupro-Minejoj Akcia Kompanio ». Ho, malbeninda afero ! Ankoraŭ pagpostulo, mi supozas. Nu, ĝi antaŭsavos min de atako de ĝoja histerio. (*Malfermas la leteron kaj legas.*) « Sinjoro... plezuron informi vin... trafis riĉan vejnon de mineralo... akcioj nun ĝis kvarcent spesmiloj... Amos Tupper, Sekretario. » Hola ! Jen feliĉo ! Mi havas okdek akciojn ! Okdekoble kvarcent. Kiel, mi estas ia Rothschild !

S-INO P., *maldekstre*. — Mi ĉiam diris, ke ĝi estas bona spekulacio.

PETRO. — Ĉu jes, maljunulino ? Nu, ĉiam forte vin tenu je tio. Ne estos longe ĝis vi havos krinolinon kaj silkan veston ! (*Sonas la butikita sonorilo.*) Iru al la konkura butikoj ; ni fariĝis malĝentilaj kaj sendependaj !

Eniras KAROLO ĈETI kaj SIFTER, maldekstre.

KAROLO, *maldekstre*. — Sinjoro Probiti, mi venas por fari justaĵon.

PETRO. — Kio ?

KAROLO. — Mi venas por fari justaĵon.

PETRO. — Ĉu efektive ? Vivu la noveco !

KAROLO. — Niaj suspektoj pri via filo, kiom ili rilatas la montrompojn en nia oficejo, estis eraraj.

SIFTER, *maldekstre*. — La erareto estis mia ; la efektiva kulpulo estas Josefo Trevor !

JOHANO, *dekstre*. — Mia kunkomizo !

S-INO P., *post la tablo, maldekstre de la mezo*. — Mi ĉiam diris, ke estas la komizo.

PETRO, *meze*. — Ĉu jes, patrino ? Nu, ĉiam forte tenu vin je tio. (*Al SIFTER.*) Sinjoro Bonfido aŭ kiel ajn estas via nomo, repage por via *erareto* mi min kontentigas per tio, ke mi montras al vi la pordon. Mi preskaŭ inklinas eligi vin per piedbato, sed pro tio, ke mia baptopatro venis el la nordo, mi forlasas tiun ceremonion pro mia respekto por Scotland Yard ⁽¹⁾.

SIFTER. — Rilate la potason kaj sodon...

PETRO. — For ! (*SIFTER eliras maldekstre. PETRO ĵetfermas la pordon post li. Sonas la butika sonorilo. PETRO reiras al la maldekstro de la mezo.*) Nu, sinjoro Karolo, vi ridaĉe diris al mi, ke tro forta estas nia fanfaronado pri nia honesteco ; ŝajnas, ke post ĉio Fanfaronado estas bona hundo.

KAROLO. — Rilate la kapitalon de fraŭlino Emeri...

PETRO. — Tio estas bona ŝerco, ĝi estas ĉi tie ; vi povas ĝin vidi, se vi tion deziras.

KAROLO. — Efektive ! Mi estas ĝoja aŭdi tion, ĉar la afero aspektis iom nigra.

PETRO. — Nu, ĝi estis en iom nigra loko, (*transiras mezen*) ĉu ne Tot ?

KAROLO, *maldekstre*. — Mi do dezirus kelke da vortoj private kun Grace.

PETRO. — Tiel mi ankaŭ dezirus. (*Kondukante JOHANO'n kaj GRACE'on malantaŭen, meze.*) Pati, amuzu sinjoron Ĉeti unu du minutojn. (*S-INO P. iras antaŭen dekstre-meze.*)

SAL., *sidante malantaŭe*. — En la jaro naŭdek-unua oni kaptis junan ŝarkon.

(1) Elp. Skotland Jard. Ĉefoficejo de la detektiva polico en Londono.

KAROLO, *al si mem.* — Plaĉus al mi premsufoki tiun maljunan hipopotamon. (*Al S-INO P., konfidence.*) Nu, inter ni, efektive, kie estis lokita tiu mono ?

S-INO P., *mistere.* — Supre en la kamentubo !

KAROLO, *indigne.* — Mi faris ĝentilan demandon, sinjorino ; mi ne deziras viajn kandelbutikajn ŝercojn.

PETRO. — Tio estas decidita ! Ne eĉ unu vorton plu ! (*Irante antaŭen kune kun JOHANO kaj GRACE.*) Sinjoro Ĉeti, la kandelbutikisto faros ion grandaniman. Ni decidis, ke la mono transpasu al via familio.

KAROLO. — Kion vi volas diri ?

PETRO. — Se Grace edziniĝos kun mia knabo, ŝi perdos dudek mil spesmilojn. (*Kun ŝajniga fiereco.*) Mi kompensas al ŝi tiun bagatelon.

KAROLO. — Vi ! ha ! ha !

PETRO. — Jes, sinjoro, mi, ha ! ha ! (*Afektante fierecon*) el mia propraĵo, kiu kuŝas en la minejaj distriktoj, kaj kiu facile estos... (*Turnante sin, li ekvidas SALOMONO'n ĉe la tablo, kun la manoj sur la monskatolo ; kuras al li.*) Ne, vi ne faros tion, ne ĉi tiun fojon. (*Prenas de li la skatolon.*)

SAL., *post la tablo.* — La legistoj ĝin prenos. Ĝin kaŝu, ĝin kaŝu !

PETRO, *irante antaŭen kun la monskatolo.* — Ĉi tio estos donata al la firmo Ĉeti kaj Kompanio, tuj kiam Tot fariĝos sinjorino Johano Probiti.

JOHANO, *dekstre.* — Kaj mi deziras, ke vi baldaŭ ĝin ricevu !

PETRO, *meze.* — Jen noblega deziro. Li deziras, ke vi ĝin ricevu ! kaj (*montrante al GRACE*) jen ruĝiĝo, kiu metas ruĝan sigelon al tiu kodicilo.

KAROLO. — Sufiĉe da tia sensencaĵo ! (*Rigardante sian poŝhorloĝon*) Mi devas iri al rendevuo. Mi bedaŭras, ke vi faris vin tiel ridindaj ; sed... fakte... mi... adiaŭ ! (*Eliras tra pordo maldekstre.*)

SAL., *post la tablo.* — Ĉu li ricevis sian kaĉon ?

PETRO. — Pati, jam nun la suno ekbrilas ; neniam oni estas tro maljuna por lerni. (*Al JOHANO kaj GRACE*)

Miaj infanoj, kiom ajn malbone estos al vi, konscienco por vi estu samsignifa vorto kiel espero. (*Sonas la butikita sonorilo.*) Mi venas ! Sed mi deziras diri unu du vortojn al miaj *plej bonaj* klientoj, ĉar ili povus foriri kun la ideo, ke mi intencas ĉesi negociadi pro tio, ke mi akiris havon en la minejaj distriktoj. (*Al la aŭd-antaro*) Mi petas, se vi aŭdos tian famon, ke vi komplezu al mi kaj ĝin neu. Tiel longe, kiel vi subtenados nian butiketon, vi trovos min ĉi tie komercantan je diversaj objektoj, de pimento ĝis mola sapo, kaj mi esperas, ke vi ne trovos, ke via mono estas perdita post vizito al

LA KAMENA ANGULO.

Lokoj de la personoj ĉe la fino de la ludo :

SALOMONO *malantaŭe*

GRACE, JOHANO, PETRO, S-INO PROBITI.

FINO.

BIBLIOTEKA UNIWERSYTECKA

KUL

Esperanto

1661 I

Biblioteka Uniwersytecka KUL

1001057311